

nr. 6
2019

PRIO Försvarsmakten ska införa nya it-system vid sidan av Prio.

GRADER Kompetensdjup markeras med nya tjänstegrader.

FLYGKRASCH Haverikommissionen: återinför fågelvarningssystem.

OFFICERSTIDNINGEN

För dig som är medlem i Officersförbundet

www.officersforbundet.se

Efterfrågad förmåga

➔ Vid Göta ingenjörregemente, Ing 2, i Eksjö, finns Försvarsmaktens två ingenjörbataljoner. Johan Karlsson är hundförare på en avancerad sökpluton. Tillsammans med schäfern Ifta genomför han sök efter vapen, ammunition och explosiva ämnen. Ibland krävs det att uppgiften utförs på höga höjder, därför har hundekipagen förmåga att fira sig ned längs husväggar.

Robert Egnell: Vårt existensberättigande är officersutbildningen

Military Integrated
Safety Solutions

Efficient Integration
with other mission
critical equipment
e.g. helmets.

Enhanced
Situational
Awareness - GSReS
offers a passive
speech/diaphragm,
voice projection unit
(vpu) or integrated
microphone to
3M™ PELTOR™
ComTac™ solutions

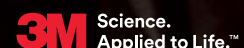
GSReS is a Modular
Respiratory Protection
System (MRPS) with the
ability to function as a
PAPR and / or SCBA.

Low Physiological
Burden – Low Breathing
Resistance CBRN Filters,
and on demand hydration
and auto-sweat removal
systems

Patented secondary
filtration technology
provides increased levels
of protection against
biological & radiological
particulates.

Trusted partners. Innovative solutions. A safer world.

För mer information, vänligen kontakta
Magnus Elmgren, tel 070-695 80 15 eller Anders Clason, tel 070-529 36 37

Always read and follow User Instructions and ensure proper fit and PPE compatibility.

Förbundsordföranden:

Läs mer!
Förbundsnytt
hittar du på sidorna
46-50.

Tillväxt - men hur?

Vi militärer har plötsligt ett sedan länge bortglömt ord att lägga till vokabulären. Ett ord som knappt yppats innanför grindarna på något militärt förband de senaste 25-30 åren: Tillväxt.

Försvarsmakten ska växa. Vi ska bli större, starkare och vi ska bli farligare för fienden. Detta är något som få i dag aktiva militärer varit med om – en växande försvarsmakt. I vår värld är det i det närmaste historiskt.

Efter oändliga och för en utomstående närmast bisarra politiska turer, enades till sist regeringspartierna, Centern och Liberalerna om att tillföra de pengar som krävs för att Försvarsberedningens målsättning med Försvarsmakten ska kunna realiseras i nästkommande försvarsbeslut (även om det nu framkommit att man med diverse finansiellt trixande ändå verkar glida på målet, se sida 7 i detta nummer).

Detta är naturligtvis mycket glädjande för alla oss som arbetar inom Försvarsmakten. Men, det innebär också att vi kommande år ställs inför oerhört stora utmaningar, möjligen för stora.

REDAN I DAGENS organisation, freds- såväl som krigsorganisationen, gapar stora hål i personalleden. En i dag oerhört ansträngd verksamhet kommer de närmaste åren att belastas än hårdare.

Ett exempel på läget kan du läsa om i detta nummer (sidorna 20-31), tidningens förbandsbesök på Ing 2. Där är det tomt på 50 av 250 rader. I dagens organisation. Och även där ska man tillväxa.

Ska denna tillväxt bli verklighet kommer det att krävas mycket av oss militärer. Det är nu oerhört viktigt att både försvarsmaktsledning och politiska beslutsfattare inser att utan betydligt mer kraftfulla satsningar på personalfrågan kommer vi inte att nå den tillväxt vi nu siktar på.

Jag har sagt det förr, men det tål att upprepas. Personalläget inom Försvarsmakten är inte en ”utmaning”, som det

så ofta formuleras från såväl politik som myndighetsledning. Personalläget är i kris. Detta är den stora ödesfrågan. Allt står och faller med hur väl vi lyckas personalförsörja organisationen, för utan människor – inget försvar!

DEN HÖJNING AV lägstalön för officerare och GSS som nu skett är naturligtvis mycket positiv och ett steg i rätt riktning. Allt som ökar attraktiviteten och intresset för att söka sig till de militära yrkena är bra, vi måste bli fler kollegor för att klara det som ligger framför oss.

Men det räcker inte med att bara knuffa upp lägstalönerna i ett system, om det samtidigt inte görs något ordentligt åt resten av lönestrukturen. I dag känner sig många medlemmar med ett par års erfarenhet ikappsprungna lönemässigt av nyanställda kollegor. Jag förstår frustrationen. Om man inte upplever att erfarenhet lönar sig, varför ska man då fortsätta streta

på? Problemet med uteblivna följdjusteringar och en relevant lönespridning måste tas omhand i kommande lönearbete.

FRÅN OFFICERSFÖRBUNDETS SIDA kommer detta att vara en högprioriterad fråga, inte minst i den avtalsrörelse som väntar nästa år. Vi har bedömt att en riktad lönesatsning om minst 325 miljoner kronor, utöver Rals, behövs för att löneläget för såväl nyanställda som för dem med ett par års erfarenhet skall kunna justeras till rimliga nivåer. Detta skulle även räcka till en nödvändig justering av chefslöner inom Försvarsmakten. Hittills har vi inte sett de pengarna. Men nu är det dags för Försvarsmakten att inse att om det ska bli någon tillväxt, då behöver den tillväxten även synas i våra medlemmars lönekuvert. ●

Håller du med?

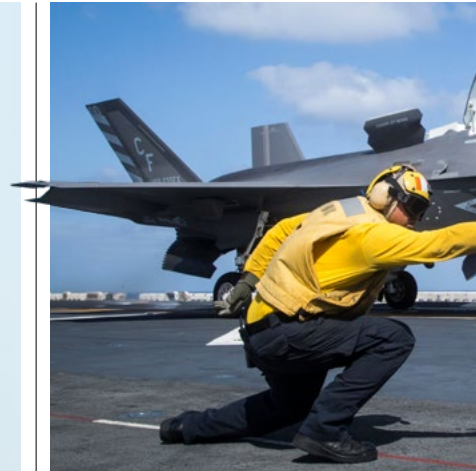
Kommentera ledaren på vår Facebooksida.

»Det räcker inte med att bara knuffa upp lägstalönerna i ett system, om det samtidigt inte görs något ordentligt åt resten av lönestrukturen.«

Stockholm, 9 oktober
Lars Fresker
Förbundsordförande

INNEHÅLL, NR 6 2019:

NYHETER

- 7 | Försvarsmaktens it-karta ritas om
- 8 | Statens haverikommissionen efterfrågar system för fågelvarning
- 12 | Lyckad svensk-finsk ledning under Northern Coasts
- 14 | Gapet mellan USA:s och Kinas försvarsbudgetar minskar

FÖRBANDSBESÖK

- 20 | Göta ingenjörregemente, Ing 2, med uppgift att säkerställa rörlighet

ANALYS

- 32 | Nya militära hotbilder kräver civila kompetenser

MÖTET

- 34 | Försvarshögskolans rektor Robert Egnell vill skapa en högskola i världsklass

44 »TILLVÄXT KAN VARA SVÅRARE ÄN NEDDRAGNINGAR, I SYNNERHET OM MAN HAR TRÄNAT PÅ DET SISTNÄMND I FLERA DECENNIER. NU ÄR DET UPP TILL BEVIS: MYNDIGHETEN SKA FÖRVALTA TILLSKOTTEN VÄL OCH BLI FARLIGARE FÖR EN ANGRIPARE.«

Annika Nordgren Christensen

MEDLEMMEN

- 41 | Sebastian Winther läser på högre officersprogrammet

INSÄNT/DEBATT

- 42 | Udermålig personalhantering driver bort personal

KRÖNIKA

- 44 | Annika Nordgren Christensen om Rekryteringsmyndighetens utmaningar

FÖRBUNDSNYTT

- 46 | Ny löneöverenskommelse ger utökade löne medel för 2019
- 48 | Porträttet: OFF 21:s ordförande Leif Edström – gammal är äldst
- 50 | Fråga förbundet: Hur mycket semester kan jag spara?

OMSLAGSFOTO:
Tobias Andersson

Inspirerande arbete för att behålla personal på Ing 2

Att personalförsörjning är en av Försvarsmaktens stora ödesfrågor är ingen nyhet. Till detta nummer har jag besökt Göta ingenjörregemente, Ing 2. Där, i likhet med hur det ser ut på många andra förband, råder det brist på militär personal. Och bristen på officerare gör att det är svårt för organisationen att växa.

”Det är endast den personal som Försvarsmakten har idag som kan utbilda de personer som utgör framtiden. Det är också samma personal – samma individer – som ska upprätthålla beredskap samt genomföra nationella och internationella insatser. (...) Allt blir en fråga om att

prioritera fördelningen av en konstant mängd arbetstid”, skrev Carl Bergqvist, överstelöjtnant i flygvapnet och innehavare av försvarsbloggen Wiseman’s Wisdoms, på SvD:s blogg Säkerhetsrådet den 14 januari i år.

Infrastrukturen finns för att kunna utbilda många fler rekryter i Eksjö, men man har helt enkelt inte tillräckligt med personal.

I detta nummer debuterar Annika Nordgren Christensen som krönikör i Officerstidningen. För tre år sedan överlämnade hon, i egenskap av regeringens särskilda utredare, betänkandet ”En robust personalförsörjning av det militära försvaret”. Utredningen föreslog bland annat att värnplikten skulle återinföras. Mönstring för personer födda 2001 pågår just nu och målsättningen är att grundutbilda 5 000 värnpliktiga nästa år.

Värnplikt bidrar till personalförsörjningen, men löser inte ensam helheten. På Ing 2 har ett lokalt arbete startats upp, med fokus på att behålla den personal som redan finns. Det är ett inspirerande initiativ. Läs mer om det på sidorna 29–30.

»Infrastrukturen finns för att kunna utbilda många fler rekryter i Eksjö, men man har helt enkelt inte tillräckligt med personal.«

JOSEFINE OWETZ
Chefredaktör

REDAKTION OCH KONTAKT

CHEFREDAKTÖR & ANSVARIG UTGIVARE

Josefine Owetz
070-654 45 00
josefine.owetz@officersforbundet.se

REPORTER & REDAKTÖR

Linda Sundgren
070-820 39 88
linda.sundgren@officersforbundet.se

GRAFISK FORM

Christian Gård och Ali Moosavian
Torino Tidningsform
08-400 201 77
mail@torino.se

MEDARBETARE I DETTA NUMMER

Maria Widehed, Johan Alp, Tobias Andersson, Tommy Jansson.

NUMMER 6, 2019

Officerstidningen ges ut av Officersförbundet. Åsikter i artiklar är inte uttryck för Officersförbundets policy/uppfattning. För insänt material ansvaras ej.

Nästa nummer utkommer vecka 48

TELEFON (VX)

Växel 08-440 83 30

POSTADRESS

Box 5338, 102 47 Stockholm

BESÖKSADRESS

Sturegatan 15

ANNONSER

Irmér Media AB
08-742 10 08
info@irmermedia.com
Annons bokus senast en vecka före redaktionellt manusstopp:

Nr 7, 31 oktober
Nr 8, 28 november

TRYCK

Ljungbergs tryckeri, Klippan

INSÄNDARE

Insändare som överskrider 3 500 tecken inklusive blanksteg tas ej emot. Eftertryck utan skriftligt tillstånd från redaktionen är inte tillåtet. Insändare skickas till: info@officersforbundet.se

SPECIALFÖRBANDEN REKRYTERAR

DU HAR VILJAN VI HAR UTMANINGEN

Specialförbanden rekryterar just nu olika typer av operatörer. Vid behov rekryteras militära och civila medarbetare mot stabs- och stödbefattningar. Mer information finns på jobb.forsvarsmakten.se

SPECIALFÖRBANDSLEDNINGEN - SFL. SÄRSKILDA HELIKOPTERGRUPPEN - SHG.
SÄRSKILDA OPERATIONSGRUPPEN - SOG. SÄRSKILDA TRANSPORTFLYGGGRUPPEN - STG.
SEKTIONEN FÖR OPERATIV TEKNIK - SOT. SÄRSKILDA SAMBANDSENHETEN - SSE.
SJÖTRANSPORTENHETEN - STE. SPECIALFÖRBANDENS FALLSKÄRMSSKOLA - SFS.

/AKTUELLT

Har du en nyhet du vill tipsa oss om?

Hör av dig!

Du kan vara anonym.
tips@officerstidningen.se

Gutebaggen Harald har dött

● P 18:s mest kände medarbetare, gutebaggen Harald V, har dött efter ett hastigt sjukdomsförlopp. Han blev tre år gammal.

Traditionen med gutebaggar

som regementsmaskotar har funnits sedan 1979 och när Gotlands regemente återuppstod återinfördes även den traditionen och en ny Harald, den femte i ordningen, valdes ut.

– Det känns sorgligt och väl-

digt oväntat. Han charmade alla han mötte under sin tjänstgöring. Han hade en naturlig karisma som funkade lika bra i Östnytt som på BBC, säger chefen P 18, Mattias Ardin, i ett uttalande på regementets sociala medier. /MW

Foto: Emil Malmberg

Försvaret kan få fyra miljarder mindre än väntat

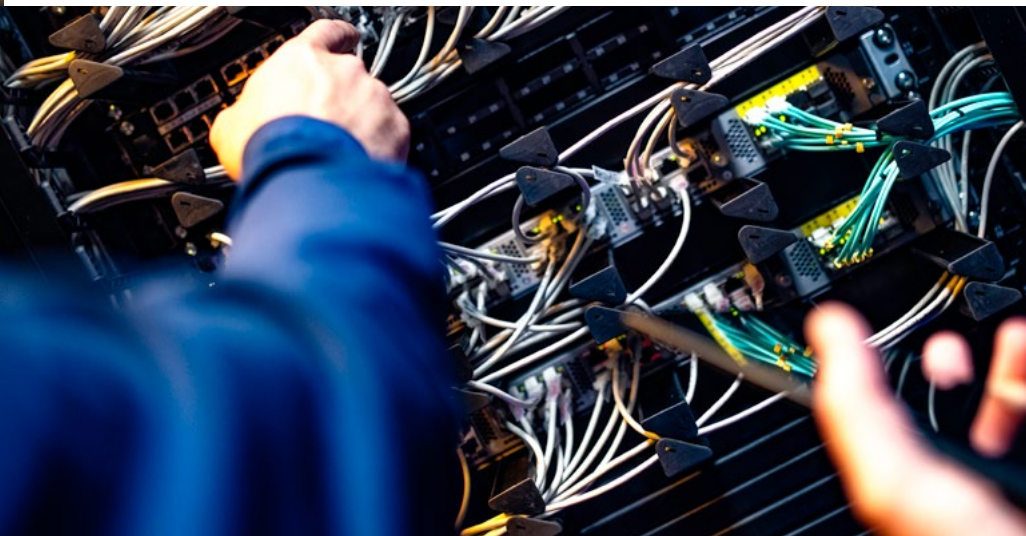
● Tillskottet till försvaret åren 2022–2025 kan bli fyra miljarder lägre än vad politikerna har kommit överens om, rapporterar Dagens Nyheter.

I augusti slöts en bred politisk uppgörelse om höjda försvarsanslag i enlighet med Försvarsberedningens förslag. Tillskotten innebär att anslaget höjs från 64 miljarder kronor år 2021 till 84 miljarder år 2025. Beredningen föreslog tillskottet i fast pris, beräknat på 2019 års kostnads-läge. Det innebär att höjningarna ska räknas upp och värdesäkras utifrån pris- och löneökningar.

Men finansdepartementet vill inte värdesäkra tillskotten och med rörliga priser kan Försvarsmakten gå miste om nästan fyra miljarder, enligt beräkningar som DN har tagit del av. /JO

»JAG SKA LEDA ETT FLYG-VAPEN UNDER TILLVÄXT, BÅDE VAD GÄLLER FÖRMÅGA, MATERIEL OCH ORGANISATION. ETT FLYG-VAPEN SOM ÄR I STÄNDIG BEREDSKAP OCH INSATS – INTE FÖR ATT VI SJÄLVA VÄLJER DET UTAN FÖR ATT DET KRÄVS«

Det säger generalmajor Carl-Johan Edström, som den 1 oktober tillträdde som ny flygvapenchef, i en artikel på Försvarsmaktens webbplats.

IT-PLAN

Försvarsmaktens it-karta ritas om

En ny it-plan har skapats i Försvarsmakten där flera system med varierande säkerhetsnivåer ska existera parallellt. Idén att samla all information och materiel i Prio har övergivits.

➔ NÄR PRIO BÖRJADE införas i Försvarsmakten för ett tiotal år sedan var planen att all information och materiel skulle samlas där. Sedan dess har omvärldsläget förändrats och 2016 satte man av säkerhetsskäl helt stopp för implementeringen. Nu har Försvarsmaktens it-karta ritats om.

– Materiel och information kommer att delas upp mellan system med olika säkerhetsnivåer, därmed separerar vi också informationsmängden från varandra. Huvuddelen av information och materiel kommer att vara i Prio, men på

Fredrik Robertsson

nivån begränsat hemlig, säger Fredrik Robertsson på Ledningsstaben.

DET NYA IT-LANDSKAPET ska bli enklare att arbeta i än dagens system, säger han.

– Det kommer att bli betydligt modernare och den information som kan vara öppen kommer att bli mycket mer lättillgänglig.

Beslut om införandet av den nya it-planen ska tas före jul.

– Finansieringen är avgörande för tidsplanen och i vilken ordning införandet av de olika stegen ska ske. När budgeten för nästa år är lagd vet vi mer, säger Fredrik Robertsson.

/LINDA SUNDGREN

FLYGSÄKERHET

Försvarsmakten saknar system för fågelvarning

En Jas-pilot var nära att förolyckas när hans plan kolliderade med en flock storskarvar, fåglar som är betydligt större än vad Jas-motorerna är dimensionerade att kunna klara av. Enligt Statens haverikommission bör Försvarsmakten överväga att införa ett fågelvarningssystem.

➔ DEN 21 AUGUSTI förra året skulle en Jas-pilot vid F17 i Kallinge genomföra ett flygpass med systemträning och avancerad flygning. Under en stigning från 400 till 3000 fot upptäckte piloten i ett sent skede en mängd fåglar i ett flyttfågelsträck. Han gjorde en undanmanöver, men flygplanet träffades ändå av mellan en och fem fåglar. Planet tappade succesivt manöverförmåga och någon minut efter krocken sköt piloten ut sig ur cockpit. Den låga flyghöjden, cirka 1300 fot, gjorde att det var på marginalen att han klarade sig. Flygplanet, modell Jas 39 C Gripen, totalförstördes vid kraschen.

– Ja, piloten hade inte lång tid på sig. Men han gjorde allting rätt. Han agerade snabbt och säkerställde till och med att planet inte styrde mot någon bebyggelse innan han lämnade det. Eftersom nödsystemen fungerade enligt design

» Storskarvar fanns inte i den omfattning de gör nu när Jas-planet beställdes. «

gick det att styra flygplanet fram till uthoppet, säger Stefan Carneros, utredare på Statens haverikommission, SHK.

FLYGPLANSMOTORER ÄR certifierade att klara av en viss mängd fåglar i systemet. Enligt motortillverkaren Saab skulle det aktuella planet i en hastighet av 178 knop kunna få in en fågel på ett

halvt kilo i motorn med 90 procent bibehållen motoreffekt, vilket det också gjorde. Men en storskarv kan bli upp till 1,5 meter mellan vingspetsarna och väga närmare 4 kilo.

– Storskarvar fanns inte i den omfattning de gör nu när Jas-planet beställdes. Hur stor mängd fåglar en flygplansmotor ska klara av är en avvägning mellan vilka fåglar som kan förekomma i flygområdet, ekonomi och hur stora och tunga motorer man vill ha ombord, säger Stefan Carneros.

Enligt SHK:s rapport hade olyckan förmodligen kunnat undvikas om Försvarsmakten hade använt någon form av radarbaserat fågelvarningssystem, som man gör i exempelvis USA.

– Allvarliga flygplansolyckor till följd av kollision med fåglar är mycket ovanliga. Men vi anser ändå att Försvarsmakten i alla fall bör överväga att införa någon form av fågelvarningssystem. Inget fågelvarningssystem är 100-procentigt, men i det här fal-

★ Motorerna i Jas 39 Gripen är inte anpassade för att klara krockar med så stora fåglar som storskarven.

let hade en radar upptäckt fåglarna, det såg vi tydligt i radarspåret, säger Stefan Carneros.

OCH SVERIGE HAR haft ett fågelvarningssystem. Under 1960- och 1970-talen var fågelkollisioner med dödlig utgång och förloirade plan ett så pass stort problem att man utvecklade ett fågelvarningssystem baserat på prognoser och som användes under höst och vår i samband med fåglarnas flyttsånger. Systemet var i drift till och med 1997 då beslut fattades att prognoserna skulle upphöra.

Haverikommissionen rekommenderar också Försvarsmakten att utreda huruvida man behöver fastställa en minimihöjd för utskjutning ur cockpit vid motorbortfall. I SHK:s rapport konstateras att checklistorna för återstart av motorn inte är anpassade för låghöjdsförhållanden och att de bör ses över för att förenkla beslutsfattandet för piloten. Man anser också att med hänsyn till den tid en full återstart av motorn kräver, bör en utskjutningsåtgärd hamna tidigare i checklistan än

Foto: Ken Billington

▲ En storskarv kan bli upp till 1,5 meter mellan vingspetsarna.

Foto: Försvarsmakten

Foto: Försvarsmakten

HALLÄ DÄR...

... brigadgeneral Stefan Andersson, **ny övningsledare för Aurora 20.**

● **Hur går planeringen?**

– Planeringsteamet har gjort alldeles utmärkta förberedelser och vi ligger väldigt långt fram, mycket tack vare att man har jobbat med erfarenheter från Aurora 17. Nu ska vi bryta ner till syfte. Vilka aktiviteter måste vi servera till förbanden för att nå övningsmålen?

● **Under övningen ska samtliga försvarsgrenar, totalförsvaret och andra länder samöva. Hur kommer det att gå?**

– Alla de myndigheter och organisationer som jobbar med krishantering kommer se hur beroende vi är av varandra. Aurora 20 kommer på ett tydligt sätt visa vilka krav och förutsättningar som måste råda för att hela landet ska kunna möta ett väpnat angrepp.

● **Vilka är dina förhoppningar som övningsledare?**

– Att vi når målen. Att all personal som deltagit på olika nivåer känner att vi kunde, vi hade resurserna, vi gjorde en plan, vi lyckades, vi lärde oss och vi har nu underlag för att ta ytterligare steg till att utveckla den operativa förmågan. Ett budskap jag vill sända är att det faktum att staberna nu är utlokaliserade ger dem ett utmärkt tillfälle att utveckla sin förmåga och jag förväntar mig att de tar tillfället i akt. **/MW**

Stefan Carneros

vad den gör idag.

– Men de här rekommendationerna handlar bara om små marginaler och finjusteringar.

SHK RIKTAR ÄVEN rekommendationer till Saab om att utreda huruvida

det är möjligt att åstadkomma en snabbare återstart av motorn liksom att i samråd med FM och övriga operatörer förenkla och anpassa nödchecklistorna vid motorfel på låg höjd. Den organisation som får mest bakläxa i rapporten är dock Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Vid kraschen, som skedde i ett obebyggt skogsområde i Møljerød i Blekinge, fattade flygplanet eld och giftig rök spreds över omgivningarna.

– Roken från brinnande flygplanskomposit är definitivt ing-

enting man bör andas in. MSB har till uppgift att ta fram vägledning för räddningstjänsten och andra blåljusmyndigheter som i sin tur ska informera allmänheten. MSB har hållit på att utarbeta ett sådant underlag i ett par års tid, men nu måste de skynda på för att slutföra det arbetet, säger Stefan Carneros.

/LINDA SUNDGREN

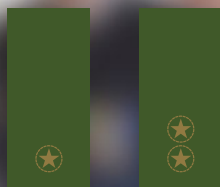
FAKTA

Fågelvarningssystem

System som varnar för fåglar används inom militär flygverksamhet i flera länder. I Tyskland och vissa andra länder i främst norra Europa används det informationsbaserade varningssystemet Birdtam som är formaterat efter Nato-standard. I södra Europa används istället ett enklare, prognosbaserat fågelvarningssystem medan amerikanska flygvapnet använder ett radarbaserat varningssystem.

Källa: Statens haverikommission, SHK

SPECIALISTOFFICERARE

Sergeant Översergeant

GRUPPBEFÄL

Furir Överfurir

SOLDATER OCH SJÖMÄN

Menig 1 Menig 2 Menig 3 Menig 4

◀ Graden förste sergeant avskaffas och sergeant blir istället den första specialistofficersgraden. Det är en förändring i det nya tjänstegrads-systemet, som också innebär att ytterligare tjänstegrader införs.

FAKTA

Nya tjänstegradssystemet

- Tjänstegrader för specialistofficerare kommer att omfatta fem tjänstegrader i stället för dagens fyra. Tjänstegraderna kommer att vara sergeant, översergeant, fanjunkare, förvaltare och regements- eller flottiljförvaltare.
  - Tjänstegrader för gruppbefäl kommer att omfatta tre tjänstegrader i stället för dagens två. Tjänstegraderna kommer att vara korpral, furir och överfurir.
  - Tjänstegrader för soldater och sjömän kommer också att ändras. Dagens menig 1:a klass kommer att delas i fyra olika tjänstegrader benämnda menig 1, menig 2, menig 3 och menig 4. De nuvarande "års-tecknen" kommer alltså att kopplas till varsin tjänstegrad. Tjänstegraden vicekorpral kommer att finnas kvar.
  - Officersaspiranter ges en egen tjänstegrad som kadett.
- Källa: Forsvarsmakten.

GRADBETECKNINGAR

Nya tjänstegrader är på plats

Graderna furir och överfurir återuppstår och den nya graden översergeant införs. Det är några av nyheterna när Forsvarsmaktens tjänstegradssystem ändrades den 1 oktober. Förändringarna ska tydliggöra och stärka yrkesutvecklingen för specialistofficerare och gruppbefäl.

Johan Lindgren

Mats Geijer

cerare har vi känt att vi har saknat en grad, och den har vi tillfört nu. De tillförda graderna är ett sätt att markera kompetensdjupet, säger Johan Lindgren.

Även gruppbefäl och meniga har haft ett behov av fler grader, berättar Mats Geijer.

– Med två tjänstegrader för gruppbefälen blev karriären väldigt kort. På soldatnivån tillförs grader som är anpassade för de år som man har tjänstgjort, säger han.

Ytterligare en ändring är att kadett införs som tjänstegrad för officersaspiranter.

ARBETET MED DE nya tjänstegraderna har pågått sedan 2013 och är en del av ett större arbete som skett inom ramen för Forsvarsmaktens yrkesutvecklingssystem. Det nya tjänstegradssystemets utformning beslutades redan våren 2018, men processen med att ta fram gradbeteckningar till förråden har tagit ett och ett halvt år.

I samband med införandet har Forsvarsmaktens regelverk och bestämmelser för befordran och konstituering samt flera andra författningar reviderats.

/JOSEFINE OWETZ

➔ **DET TIDIGARE TJÄNSTEGRADSSYSTEMET** har funnits sedan 2009 och innebär att tjänstegrader för officerare skiljdes från övriga och att personalkategorin specialistofficerare infördes. De ändringar som nu trätt i kraft syftar till att öka tydligheten och sambandet mellan olika personalgrupper och personalkategorier.

– Det som inte kom med när tvåbefälssystemet infördes tar vi hand om nu. Det innebär att vi skapar fler tjänstegrader för specialistofficerare, gruppbefäl och meniga, säger Mats Geijer på Ledningsstabens personalavdelning på Högkvarteret, HKV Leds Pers.

Tjänstegraderna för specialistofficerare kommer fram-

över att omfatta fem tjänstegrader i stället för dagens fyra och tjänstegraderna för gruppbefäl kommer att omfatta tre grader i stället för två. Även graderna för soldater och sjömän ändras, när menig 1:a klass delas i fyra olika tjänstegrader.

– Det här är ytterligare en pusselbit och steg i införandet av trebefälssystemet, säger försvarsmaktsförvaltare Johan Lindgren, HKV Leds Pers.

Han arbetar med utveckling av OR-systemet och berättar att det nya systemet ökar sambandet mellan fördjupade kunskaper och tjänstegrader.

– När det gäller specialistoffi-

» Det som inte kom med när tvåbefälssystemet infördes tar vi hand om nu. «

När olyckan drabbar oss!

När en krissituation uppstår är det viktigt att alla vet vilka regler som gäller. Totalförsvarets författningshandbok ger dig aktuella regler som gäller vid en krissituation och hur vi bäst agerar vid terrorangrepp, krig och svåra olyckor och bränder. I boken finns alla övergripande bestämmelser samlade. Dessutom finns instruktioner för hur specifika myndigheter ska agera, vad som gäller för det militära försvaret, hur krisberedskap och civilt försvar ska hanteras. *Beställ ditt exemplar redan idag!*

**Ny
utgåva!**

**TOTALFÖRSVARETS
FÖRFATTNINGSHANDBOK**

Best.nr 978-913832752-4
Pris 680 kr exkl. moms

Brasilianska stridspiloter flyger Jas Gripen

● Det första Jas Gripen E har överlämnats till Brasilien under en ceremoni i Linköping. Brasilien blir därmed det sjätte landet i världen att flyga Jas. I ett tal som Brasiliens försvarsminister Fernando Azevedo e Silva höll under överlämningsceremonin berättade han, enligt uppgift på FMV:s hemsida, hur teknik överförts mellan Sverige och Brasilien under samarbetet. Som exempel krävde Brasilien att piloten skulle ha en stor dataskärm framför sig. Skärmen, som utvecklats av ett brasilianskt företag, blev så bra att svenska flygvapnet beslutat att sätta in den i alla sina Gripen E. Sverige har beställt 60 Gripen E för 36 miljarder kronor och Brasilien 36 plan för 40 miljarder kronor. **/LS**

»TILLVÄXT INNEBÄR FLERA SAKER. ATT VI FYLLER UPP VÅR NUVARANDE ORGANISATION MED PERSONAL OCH MATERIEL, MEN DET KAN OCKSÅ VARA NYA FÖRBAND ELLER ATT VI STÄRKER GEMENSAMMA FUNKTIONER«

Det säger ÖB Micael Bydén i Försvarrets forum, nr 4 2019. ÖB lanserade nyligen ett femte T- "Tillväxt", som ett ledord vid sidan om de andra fyra T:na i Försvarsmaktens vision (Tröskeleffekt, Tillsammans, Tillgänglighet och Trovärdighet).

Foto: Försvarsmakten

► Ombord på HMS Carlskrona har en finsk-svensk sjöstyrkeledning lett en multinationell stridsgrupp.

ÖVNING

Lyckad finsk-svensk ledning under Northern Coasts

En konflikt där styrkor agerar under FN-mandat för att säkra navigationsfriheten. Det har varit årets scenario under en av de största marinövningarna i Östersjöområdet, Northern Coasts.

➔ **30 FARTYG FRÅN** 13 nationer och 4000 deltagare har övat i södra och sydvästra Östersjön. Den årliga övningen Northern Coasts, Noco, har nyligen avslutats.

Värdskapet växlar mellan Östersjöländerna och årets upplaga har arrangerats av Tyskland. För trettonde året i rad deltog Sverige, i år med sju fartyg, två underhållsenheter samt stabsofficerare.

Deltagarna har övats i ett lågkonfliktscenario mellan fiktiva stater, där en gjort territoriella anspråk på öar i Östersjön.

Syftet med övningen har varit att öva små

Per Edling

enheter i kust- och skärgårdsmiljö, och dess grunda och trånga vatten, samt att öva nationerna på att samarbeta.

Ombord på HMS Carlskrona har en svensk-finsk stab lett en stridsgrupp. I styrkan har 14 fartyg från Litauen, Nederländerna, Polen, Tyskland samt Finland och Sverige ingått.

Det är första gången som den svensk-finska staben har lett en multinationell stridsgrupp.

– Jag bedömer att det finsk-svenska marina samarbetet väl bestod den utmaning som Northern Coasts 2019 innebar ledningsmässigt, sa kommandör Per Edling, som lett stridsgruppen och till vardags är chef för Tredje sjöstridsflottiljen, i ett uttalande efter övningen.

/MARIA WIDEHED

Sverige lånar ut torpedsystem till Finland

● Medan Finland väntar på leverans av det nya torpedsystem 47 för ubåtsjakt från Saab Dynamics lånar man delar av det svenska torpedsystem 45. Enligt uppgift på FMV:s hemsida var utlåningen planerad och följer det samarbete kring torpedsystem för ubåtsjakt som länderna avtalat om. De delar

Sverige lånat ut ska nu integreras ombord på det finska ytstridsfartyget FNS Tornio och systemet förväntas vara i operativ drift innan årets slut. Samarbetet mellan Finland och Sverige omfattar ett

flertal områden kopplade till torpedsystem för ubåtsjakt och det förväntas leda till en högre operativ effekt till lägre kostnad. Framöver kommer båda länderna att använda torpedsystem 47. **/LS**

OF Ä – HÖSTMÖTE

Torsdagen 14 november

Militärsällskapet, Valhallavägen 104.

Dan Eliasson, GD för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) håller föredrag över ämnet "Sveriges totalförsvarsplanering – en lägesbild".

Anmälan

Anmäl dig till höstmötet genom att betala in 250 kr till OF Ä **plusgirokonto 60 90 10-4**. Glöm inte att notera ditt namn på blanketten. Senast torsdagen 7 november ska avgiften vara kassören tillhanda. Vid avbokning efter sista anmälningsdag återbetalas inte anmälningsavgiften.

Är du sent ute går det bra att senast måndagen 11 november ringa/mejla klubbmästaren **Rolf Olsson; 070-517 21 89** eller **rolf.olsson@bahnhof.se**

Kallelsen kommer också att utsändas via e-post till de medlemmar som till Officersförbundet anmält e-postadress. Övriga kommer att få ett fysiskt brev.

Föreningen kommer successivt att övergå till att använda e-post och avsikten är att det ska vara normal rutin senast i vår. Mer om det i den personliga kallelsen.

**Varmt välkomna
Styrelsen**

Pris

250 kr (subventionerat pris).

Program

- KI 16.30..... Samling för kamratlig samvaro, BIO.
- KI 17.10..... Föreningsaktivitet; fyllnadsval, redovisning av enkät, kort information.
- KI 17.30..... Föredrag
- KI 19.00 (ca)..... Gemensam middag; Pytt med öl, kaffe.

Emil Wenaas Larsen / Forsvaret

Helge Ingstad för dyr att reparera

● Fartyget Helge Ingstad kommer inte att repareras, har den norska regeringen beslutat.

Det var förra året som fregatten sjönk efter en kollision med en oljetanker, strax efter att ha deltagit i Nato-övningen Trident Jucture.

Fartyget bärgades tidigare i år, men en utredning visar nu att reparera skadorna skulle kosta mellan tolv och fjorton miljarder norska kronor – medan att bygga ett nytt fartyg skulle landa på mellan elva och tretton miljarder.

På kort sikt har man satt in dubbla besättningar på andra fartyg för att upprätthålla den operativa kapaciteten. Förlusten har enligt försvarsminister Bakke-Jensen "betydande konsekvenser" för försvaret av Norge. /MW

Framtidens stridsflyg utvecklas tillsammans med Storbritannien

● Sverige och Storbritannien hoppas utveckla framtidens stridsflygplan tillsammans – under sommaren tecknade ländernas försvarsministrar ett samförståndsavtal.

Det handlar om att se ifall förutsättningar finns för att utveckla nästa generation av det stridsflyg-system som kan komma att ersätta Jas 39 C/D Gripen, kommande Jas 39 E Gripen, om cirka tjugo till trettio år.

Förre flygvapenchef Mats Helgesson kallar avtalet "en vitam-

▲ Det nya kinesiska ytstridsfartyget Xi'an välkomnas i St Petersburg sommaren 2019.

UTBLICK

Budgetgapet mellan USA och Kina minskar

Kinas försvarsbudget kommer närmare USA:s medan Ryssland behåller greppet om Östersjön. Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, analyserar omvärldens försvarsförmåga på uppdrag av regeringen.

➔ **USA SPENDERADE 610 miljarder dollar** på sin försvarsmakt år 2017. Det är nästan tre gånger så mycket som tvåan Kina med 228 miljarder dollar. Men avståndet mellan de båda militära giganterna krymper. Senaste decenniet har USA minskat sin relativa andel

av världens försvarsutgifter från 42 procent till 36 procent. Samtidigt har Kina rört sig i motsatt riktning, från 6 till 13 procent.

– Kina sjösätter fem till sex korvetter om året, alltså fler än hela vår Visbyklass och det tar två till tre nya jagare i drift varje år vilket

ninjektion för hela flygvapnet" och Försvarmakten ser det som ett stort erkännande för svenskt kunnande inom forskning, försvarsindustri, flygvapen och försvar. /MW

Underskott av kvinnor i FN-insatser

● Endast fyra procent av all personal i FN-insatser är kvinnor och

över 30 länder har inte en enda kvinna i FN-tjänst. Det här skriver den norska Försvarmakten på sin hemsida. Nu vill FN locka fler kvinnor till organisationen och målet är att öka andelen till 16 procent de kommande åren. Totalt tjänstgör runt 80 000 soldater, stabsofficerare och experter i FN-insatser runt om i världen. /LS

Foto: Joel Thungren /Forsvarsmakten

Foto: Alexander Demianchuk/TT

Per Olsson

upp sina försvarsförmågor, oavsett om Putin är snäll eller stygg för tillfället. Dessutom finns det ett tryck från Washington på Europa att satsa mer på sina försvarsmakter, säger Per Olsson.

Globalt har militära utgifter ökat med 7,5 procent mellan 2008 och 2017. Den största ökningen i absoluta tal står Kina för, men flera andra länder har valt att gå samma väg. Bland annat har de flesta länder på den amerikanska kontinenten, liksom i mellanöstern, ökat sina försvarsbudgetar.

– Man kan se regionala spänningar på flera håll, som mellan Saudiarabien och Iran. Indien har också ökat sina militära utgifter avsevärt, vilket framför allt beror på att de inte vill hamna alltför långt efter Kina, säger Per Olsson.

DEN RYSKA KRAFTSAMLINGEN har rönt stor uppmärksamhet under senare år och man har väsentligt rustat upp sitt försvar. I förhållande till landets enorma yta ter sig dock satsningarna som mindre imponerande. Ryssland lägger inte så mycket mer på sin militär än Frankrike och de senaste åren har landet åter minskat sina försvarsutgifter. Däremot väljer den ryska staten att hantera sina resurser på ett sätt som gör att de har betydligt fler enheter och plattformar än många länder i väst.

– Även om Frankrike, Storbritannien och Tyskland tillsammans spenderar avsevärt mycket mer pengar än Ryssland på sitt försvar, har Ryssland betydligt mer

materiel. De har dubbelt så många stridsvagnar och avsevärt många fler ytstridsfartyg och ubåtar än de tre europeiska stormakterna, säger Per Olsson.

SAMMA FÖRHÅLLANDE MELLAN satsade pengar och materielmängd syns mellan flera länder. Dels beror det på att köpkraften är större i vissa delar av världen, framför allt på grund av ett förhållandevis lågt löneläge som gör produktionen av krigsmateriel billigare. Dels väljer vissa länder att i stor utsträckning behålla och uppgradera äldre materiel (exempelvis Ryssland och Finland) medan andra satsar mer på nyproduktion (exempelvis Sverige och USA).

– Att anskaffa befintlig materiel kan vara billigare, men det säger ingenting om kvalitén på materielen eller vilken effekt den ger. Att ha dubbelt så många artilleripjäser som motståndaren tjänar ingenting till om alla ens egna artilleripjäser slås ut men man själv inte lyckas nå någon av motståndarens. Å andra sidan är dubbelt så många artilleripjäser ändå dubbelt så många vilket skapar större eldkraft och möjlighet att slå ut fler mål, säger Per Olsson.

/LINDA SUNDGREN

» **Kina sjsätter fem till sex korvetter om året, alltså fler än hela vår Visbyklass.** «

FAKTA

Rapport om militära utgifter

Defence Economic Outlook 2018 är den andra rapporten i en serie där Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI, jämför militära utgifter och styrkeförhållanden mellan olika länder. Den första rapporten kom 2016 och nästa väntas publiceras 2020. Rapportserien genomförs på uppdrag av Försvarsdepartementet.

är fler än USA. Vi får gå tillbaka till det kejserliga Tyskland eller Japans upprustning innan andra världskriget för att hitta någon fredstida motsvarighet till det som Kina gör idag. Det är inte konstigt att USA blir lite ängsligt och vill fokusera mer på Asien, säger Per Olsson, en av tre forskare vid FOI som står bakom rapporten.

RAPPORTEN ÄR DEN andra i en serie om tre som försvarsdepartementet beställt om olika länders försvarsförmågor. I den första rapporten från 2016 konstaterades en östlig slagsida där flera stater i öst utökade sina försvarsbudgetar medan USA och övriga västvärlden under flera år skurit ner. Den nu aktuella rapporten tyder på ett visst trendbrott.

– Det finns en begynnande insikt i Europa att man behöver satsa på militären och bygga

800 000

Så många kilo dynamit användes för att spränga ut 1,5 miljoner kubikmeter berg och skapa Muskö örlogsbas, enligt Försvarsmakten. Den underjordiska bergsanläggningen invigdes 1969. På dagen 50 år senare, den 30 september 2019, genomfördes en högtidlig invigning av Marinstaben på basen.

Foto: Försvarsmakten

Nya fälthållningsbilar beställda

● FMV har beställt fler MAN-lastbilar till Försvarsmakten från leverantören Rheinmetall MAN Military Vehicles. Beställningen omfattar 26 stycken fälthållningsbil 13, som ska användas till snöröjning och renhållningsarbeten vid flygbaser. Leverans ska ske från december 2019 till slutet av 2020.

Även 24 stycken ammunitions-transportfordon har beställt. Fordonen, som är avsedda för att frakta ammunition till Archer-systemet, ska levereras under 2021. /JO

Finland beställer multi-korvetter för framtiden

● Finska regeringen har gett landets försvarsmakt klartecken att köpa in en ny typ av multikorvett. På sin hemsida beskriver finska Försvarsmakten korvetten, som är av Pohjanmaa-klassen, som ett mångsidigt och slagkraftigt stridsfartyg som ska komplettera marinens stridskrafter genom att vara kompatibel med såväl flygvapnets som arméns enheter.

Den nya korvetten kan ge eld mot markmål, frambringa snabbare lägesbilder i realtid, öka samverkan med andra trupper i Försvarsmakten samt ge en effektiv övervakning och inverkansförmåga på undervattensprojekt. Försvarsmakten planerar att använda de nya fartygen ända in på 2050-talet. /LS

● Försvarsmaktens övningsverksamhet i Jämtland och Ångermanland kommer att pågå de kommande månaderna.

ÖVNING

Ökad militär närvaro i nedre Norrland

Sedan början av oktober har Försvarsmakten ökad militär närvaro i nedre Norrland. Under en period framöver kommer myndigheten att öva på land, i luften och på vattnet i Jämtland, Ångermanland och södra Bottenviken.

➔ **FÖRSVARSMAKTEN KOMMER ATT** bedriva utökad militär verksamhet i delar av nedre Norrland, meddelade myndigheten i slutet av september.

– Det här området är strategiskt viktigt med förbindelser i såväl nord-sydlig som öst-västlig riktning. Med anledning av ett försämrat säkerhetspolitiskt läge vill vi därför markera vår närvaro här,

Jan Thörnqvist

säger Försvarsmaktens insatschef, viceamiral Jan Thörnqvist i en artikel på Försvarsmaktens webbplats.

FÖRSTA VECKAN i oktober startade verksamheten i centrala Östersund med att Helikopterflottiljen luftlandsatte en grupp soldater från 13:e säkerhetsbataljonen vid Livgardet.

Veckan efter kom Första ubåtsflottiljen med dykeri- och ubåtsräddningsfartyget HMS Belos till Ångermanland, för att genomföra undervattensverksamhet i vattnen utanför Härnösand.

Den militära närvaron i Jämtland och Ångermanland kommer att pågå de kommande månaderna och förband från hela Sverige ska delta.

/JOSEFINE OWETZ

Sverige går med i franskt försvarssamarbete

● I september anslöt Sverige till försvarssamarbetet European Intervention Initiative, EI2. Under ett möte i Nederländerna undertecknade försvarsminister Hultqvist ett intentionsavtal. Initiativet är ett mellan-

statligt samarbete mellan försvarsmakter i tio länder, däribland Finland och Danmark,

som inleddes i juni 2018. Samarbetet syftar till att stärka den europeiska

förmågan att agera militärt vid krissituationer.

Dock kommer ingen stående styrka att skapas inom EI2 och medlemskapet innebär inga förpliktelser. Det svenska deltagandet i EI2 "stärker våra möjligheter att påverka den europeiska säkerhetspolitiska inriktningen", säger försvarsminister Peter Hultqvist i en kommentar. /MW

KURSCHEF FÖRSVARSENTENDENT- UTBILDNINGEN

*Är logistik viktigt i Försvarmakten?
Vill du vara med och bidra till
kompetensutveckling av framtidens
logistik? Har du ett brett nätverk
inom logistikområdet och önskar
varierade arbetsuppgifter i trevlig
miljö? Välkommen till oss!*

Sökande enhet

Managementenheten (ManE) vid MHS Karlberg, ansvarar för att leda, samordna och utveckla managementutbildningar för Försvarmaktens samlade behov, från grundläggande nivåer till chefsutbildningar. Managementämnet inkluderar även logistik ur ett produktionsperspektiv.

ManE söker nu en kurschef för Förvarsintendentutbildningen (FINT) som är ett ettårigt program och efter genomförd utbildning ska Förvarsintendenterna kunna placeras inom logistikledningsbefattningar på central, regional och lokal nivå. Befattningarna syftar till att utveckla och tillgodose Försvarmaktens behov av logistikflöden som medger en förbandsproduktion som stödjer Försvarmaktens förband i fred, kris och krig.

Försvarmakten som förvaltningsmyndighet ställer särskilda krav avseende effektivitet och hushållning med ekonomiska medel. Förvaltningen kräver att utövarna förstår den politiska strukturen, rättsstatsprincipen, myndighetsutövning och de civilmilitära relationerna.

Huvudsakliga arbetsuppgifter

Som kurschef kommer du att utveckla, planera, genomföra och utvärdera logistikkurser i samråd med kollegor.

Önskvärda kvalifikationer

- Erfarenhet från arbete med logistikfrågor på central nivå.
- Kunskap om Försvarmakten som organisation och myndighetens ledning och styrning.

Tjänsten innebär en tillsvidareanställning vid Militärhögskolan Karlberg och är en officersbefattning i nivå OF 3 alternativt OR 8.

Önskat tillträdesdatum

2020-01-01 eller efter överenskommelse.

Sista ansökningsdag

Välkommen med din ansökan senast 2019-11-10.

För mer information och ansökan

<https://jobb.forsvarsmakten.se/sv/lediga-tjanster/>

nr. 2 2019

OFFICERSTIDNINGEN

För dig som är medlem i Officersförbundet

Marinens utmaningar

Flera av marinens fartyg närmar sig sin tekniska livslängd. Beslut om anskaffning av nya ystadsfartyg krävs i närtid för att inte tappa förmåga. Vi besöker HMS Härnösand där Marcus Bitman jobbar som navigationsstyrman.

FLYGVAPNET Bristen på flygstridsledare får följer för säkerheten.

DYKNING Problem med utrustning orsakar dykstopp i Försvarmakten.

NAVIGATION Hård sjö ger otydliga radarbilder på flertalet båtar.

www.officersforbundet.se

nr. 4 2019

OFFICERSTIDNINGEN

För dig som är medlem i Officersförbundet

SÄKERHET Brister som uppmärksammas åtgärdas inte.

DEBATT Som Regel om ADHD-diagnoser tas bort i Försvarmakten.

ANALYS Försvarsberedningens uppgång och fall.

www.officersforbundet.se

nr. 3 2019

TIDNINGEN

För dig som är medlem i Officersförbundet

FÖRBUNDSNYTT En av fem vågar inte klaga på lönen, visar enkät.

Unik stridsträning

Markstridskolans högteknologiska anläggning i Kvarn skapar möjlighet till realistiska stridsövningar i stadsmiljö. Officersridningen följde med när 214:e ingenjörskompaniet från Ing 2 övade i den fiktiva staden Spång.

Avgående Must-chefen Gunnar Karlson om behovet av öppenhet

www.officersforbundet.se

svar i k

ansvarar för all statscere i Försvarmakten, men tigt med personal. Livsperiod med 45 beridna ras. Officersridningen fi för avmarsch från Kav

ing i Prio försvar

nr. 5 2019

OFFICERSTIDNINGEN

För dig som är medlem i Officersförbundet

SÄKERHET Fortsatt dykstopp efter materielinspektion av FMV.

ARBETSMILJÖ Utbildning införs efter ökat antal varmeskador.

DEBATT Dåligt ledarskap driver bort personal från Försvarmakten.

Fullt rustat Gotland dröjer

Förbanden är på plats på Gotland, men en stor del av uppbyggnadsarbetet återstår. Soldaten Sara Valleräng och hennes kamrater i den 18:e stridsgruppen ska lösa uppgifter i den

www.officersforbundet.se

SVENSKA BESÖKARPRISET

Nominerad till Svenska Designpriset

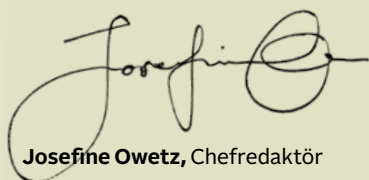
Officerstidningen – så funkar vi

Officerstidningen ges ut och är en del av Officersförbundet. Redaktionen strävan är att ge Officersförbundets medlemmar Sveriges bästa och mest initierade journalistik på det försvars- och säkerhetspolitiska området.

Samtidigt är tidningen en viktig informationskanal för Officersförbundet till dess medlemmar. Därav är tidningen indelad i en redaktionell del där chefredaktören ansvarar för innehållet, och en informationsdel (ledare och sektionen "Förbundsnytt") där förbundets kommunikationschef är ansvarig för vad som publiceras.

Med denna modell hoppas förbundet i sin medlemstidning kunna uppnå den oberoende journalistik vilken är en av grundstenarna i ett demokratiskt samhälle. Detta ser Officersförbundet som särskilt viktigt då våra medlemmar har en unik roll i just bevarandet av dessa demokratiska fri- och rättigheter.

Tidningens ägarpolicy finns att läsa i sin helhet på Officersförbundets webbplats, officersforbundet.se

Josefine Owetz, Chefredaktör

Fredrik Hultgren, Kommunikationschef

FORCE PROTECTION IS OUR MISSION.

Rheinmetall Defence är en komplett leverantör och levererar system och kompetens inom områdena:

- Transportfordon
- Bärgningsfordon
- Reparations- och underhållsfordon
- Stridsutrustning
- Artilleri- och granatkastammunition
- Stridsvagnsammunition
- Specialammunition
- Stridsvagnar och stridsfordon
- Indirekta eldsystem
- Ledning och samband
- Simulering och träningsutrustning
- Logistiklösningar

För mer information: www.rheinmetall-defence.com

Förbandsbesök:
Göta ingenjörregemente, Ing 2

TEXT: Josefine Owetz
FOTO: Tobias Andersson

säk

UPPGIFT:

erställa rörlighet

Göta ingenjörregemente, Ing 2, i Eksjö, har gått tungt i flera år på grund av vakansläget och ett högt deltagande i internationella insatser. Som en dellösning på personalsituationen har plutonbefälskategorin bland värnpliktiga återinförts. Den ska nu införas på flera förband i armén.

»
G

iv akt!”

Ljudet av kängor som slås ihop ekar i korridoren när rekryterna intar enskild ställning. Det är en tisdagsförmiddag i mitten av september och kommandon hörs både inomhus och ute på kaserngården när plutonerna drillas i exercis. Dagen innan påbörjade en ny värnpliktskull grundutbildning på flera håll i landet,

däribland här i Eksjö.

– Vi har i uppgift att utbilda drygt 150 rekryter. I år utbildar vi i huvudsak ett bandgående ingenjörkompani och en krigsbro 5-pluton, säger kapten Pehr Stuesson, ställföreträdande chef på grundutbildningskompaniet.

Han förklarar att det pågår ett återtagande inom vissa förmågor, som broläggning, och nästa år är planen att bland annat utbilda en flytbropluton på däcksbrosystemet. Till sitt förfogande har GU-kompaniet knappt tio taktiska officerare, arton specialistofficerare och åtta soldater och gruppbefäl, fördelat på fem plutoner.

– På pappret ser det bra ut, men många officerare har dubbla befattningar. Det tillsammans med kompensationsledighet och bemanningsuppdrag gör att arbetsbelastningen för många på kompaniet ofta är hög till

väldigt hög. Vi är också verksamma året om med grundutbildning, vilket gör att det inte finns några tydliga återhämtningsperioder mellan utbildningsomgångarna, säger Pehr Stuesson.

FÖR ATT LÄTTA på personalens arbetsbelastning och samtidigt locka fler till officersyrket återinförde GU-kompaniet förra året plutonsbefälska-

FAKTA

Göta ingenjörregemente

År 2000 blev Ing 2 Sveriges enda kvarvarande ingenjörregemente. På garnisonen i Eksjö finns två organisationsenheter: Göta ingenjörregemente, Ing 2, och Swedec, Totalförsvarets ammunition- och minröjningscentrum. Swedec är den expertinstans inom Försvarsmakten som samordnar och driver materiel- och metodutveckling inom ammunition- och minröjningsområdet.

Källa: Försvarsmakten

▲ Ing 2 grundutbildar i år 150 rekryter, i huvudsak ett bandgående ingenjörkompani och en krigsbro 5-pluton.

» **PÅ PAPPRET SER DET BRA UT, MEN MÅNGA OFFICERARE HAR DUBBLA BEFATTNINGAR.**

Pehr Stuesson, stf chef på GU-kompaniet

tegorin bland de värnpliktiga. Bland gruppcheferna som ryckte in gjordes ansökningsförfarande och urval, och ett fåtal blev utvalda.

– Plutonsbefälseleverna kan ta hand om vård, administrativa saker och leda enklare moment. Jag tycker att det har fungerat jättebra hittills. Dels får PB-eleverna högre motivation när de får ansvar och dels underlättar de för oss när vi slipper stå och styra med smådetaljer, säger fanjunkare Erik Ljungström, plutonchef på en av ingenjörplutonerna på GU-kompaniet.

Systemet har hittills visat sig vara en framgångsfaktor och har gett goda resultat. Fyra av de sju PB-eleverna från den första kullen har i höst valt att läsa vidare till officer och två är kvar på kompaniet som befälsförstärkning.

– Det är ett bra sätt att ge individen möjlighet att pröva på officersyrket på riktigt. De har fått truppföra, i huvudsak som trea på plutonen, men även som ställföreträdare och som plutonchef. Befattningar som egentligen ska bemannas av en officer. Det här är ett lokalt initiativ men det ska påbörjas försök med PB/KB-elever på fler arméförband de kommande åren, säger Pehr Stuesson.

ÄVEN BLAND ÅRETS utbildningskull av gruppchefer ska en ny grupp PB-elever bli uttagna. En gruppchefspluton ryckte in i somras och efter åtta veckors utbildning är de nu utfördelade på plutonerna. En av dem är Erik Brissman som nu ansvarar för en egen grupp rekryter.

– Vårt huvudfokus är att få in rekryterna i rutinerna. Vi försöker vara stöttepelare och lär dem det som vi har hunnit lära oss under de här veckorna, säger han.

Inryckningsdagen innehöll främst uthämtning och inventering av materiel, och grundutbildningen fortsätter de närmaste dagarna med exercis, tillpassning av persedlar och utbildning i städning och andra dagliga rutiner.

– En sak som jag har fokuserat på det här första dygnet är hur man lägger upp tiden när man får en viss tid till något. Just att justera tempot kan vara svårt när man är nyinryckt. Jag

Pehr Stuesson

vet själv hur det var för några veckor sedan, säger Erik Brissman.

Vid Göta ingenjörregemente, Ing 2, organiseras och utbildas två bataljoner, 21:a och 22:a ingenjörbataljon. Förbandet har kompetens att utföra kvalificerade fältarbeten för både nationella och internationella uppgifter. Fältarbetsförmågan är en efterfrågad resurs, men finns bara på en plats i landet. Samtidigt är förbandet konstant insatt utomlands i internationella insatser.

Inom ramen för det nationella försvaret är ingenjörbataljonens främsta uppgift att säkerställa en armébrigads rörlighet, det vill säga se till att brigadens förband kan transporteras till operationsområden, och också röra sig och verka inom området.

– Vi ska se till att det finns förbindelser så att vi kan ta oss till ett operationsområde. Vid ett angrepp

Erik Brissman

► **Konstruktion** av en logistikbro för elever vid Fältarbetskolan, ett av momenten i kursen fackverk och förbindelser.

» OM MAN TYCKER ATT DET ÄR KUL ATT ANTINGEN SKAPA ELLER FÖRSTÖRA, DÅ ÄR DET HÄR RÄTT PLATS ATT VARA PÅ.

Christer Reimertz, regementsförvaltare

→ över landgränsen i norr behöver vi snabbt kunna förflytta våra stridskrafter dit. Ingenjörförbanden ser bland annat till att återskapa förbindelser över bekämpade älvlinjer och andra vattendrag som hindrar oss, säger överstelöjtnant Torbjörn Persson, ställföreträdande regementschef.

Ingenjörtruppernas viktigaste uppgift är att förändra terräng och infrastruktur till egna förbands fördel – eller till nackdel för motståndarna.

– Om man tycker att det är kul att antingen skapa eller förstöra, då är det här rätt plats att vara på. Vi kan skapa mineringar för att fördröja fiendens anfall, antingen tidsmässigt eller förlustmässigt. Eller en kombination av de båda. Det görs även genom sprängning av vägar och befästningsarbeten, säger regementsförvaltare Christer Reimertz.

FÖRBANDET HAR OLIKA kompetensområden, bland annat i förbindelsearbeten, maskinarbeten och ammunitions- och minröjning. Inom det sista området, EOD, finns specialister inom röjning av konventionell ammunition, oexplode-

rad ammunition, IEDD (röjning av egentillverkade bomber), maskinell minbrytning och minsökning med hund.

– Våra två ingenjörbataljoner är fullpackade med olika förmågor, främst för att förmågorna ska överleva kompetensmässigt. Det som har varit volymmässigt dimensionerande, och det gäller fortfarande, är våra internationella insatser. Vi måste ha tillräckligt antal EOD-grupper för att kunna rotera kontinuerligt utomlands. Det har varit styrande, sedan har övriga förmågor fått stå tillbaka, exempelvis antal och längd på broarna i en bataljon, säger Torbjörn Persson.

Att förbandets förmågor är eftertraktade märks i antalet internationella insatser de senaste åren. EOD-grupper från Eksjö är ständigt insatta i FN-insatsen Minusma i Mali, men personalen bidrar också till övriga insatser. Under första halvåret 2019 har Ing 2:s personal ingått i ytterligare två insatser förutom i Mali: FS 36 i Afghanistan och EU-insatsen i Centralafrikanska republiken (där främsta uppgiften är utbildning av militära instruktörer).

Improviserade sprängladdningar utgör ett av de största hoten vid deltagande i internationella insatser och Ing 2 är ett av Försvarsmaktens förband som har kunskap att hantera dessa. Förmågan accentuerades i samband med insatsen i Afghanistan och har fortsatt i insatsen i Mali. Tillsammans med Totalförsvarets skyddscentrum, SkyddC, Fjärde sjöstridsflottiljen och Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum, Swedec, ansvarar Ing 2 för att bemanna, utbilda och evaluera ammunitions- och minröjningsfunktionen i det svenska styrkebidraget.

– Personal i Försvarsmakten som arbetar med ammunitionsröjning är en hårt belastad grupp. Det har varit ett orimligt stort uttag från Ing 2 de senaste åren. Samtidigt som vi har tydliga uppgifter i det nationella försvaret så lättar inte trycket internationellt. Under åren 2018 och 2019 har vi befunnit oss i tre överlagrande insatser. Vi har dialog med Arméstaben och har framfört detta, säger ställföreträdande regementschefen Torbjörn Persson.

UNDER EN LÅNG period hade personalen i ammunitions- och minröjningspluton i Eksjö minst en utlandsinsats om året. Arbetsbelastningen och situationen förbättrades inte av att EOD-kompaniet lades ner när För-

Torbjörn Persson

▲ Ammunitionsröjningsrobotarna är viktiga verktyg för en EOD-grupp. De robotar som används är Robot 5 som är en lite större robot och Robot 4 som är en mindre modell.

Förbandsbesök: Göta ingenjörregemente, Ing 2

▲ Från januari i år bidrar Ing 2 återigen till att bemanna EOD-grupper till insatsen i Mali, efter en paus från rotation på 18 månader.

→ svarsverkens nya organisation trädde i kraft 2016 och antalet rader halverades. Det slet än mer på den kvarvarande personalen och många tappade framtidstron, berättar major Fredrik Ekelöf, chef för EOD- och sökkompaniet.

– Vi märkte att vi inte maktade med den täta rotationsrytmen som vi hade till utlandsstyrkan. Det grundade sig i Afghanistan, och fortsatte sedan vidare till Mali. Det är alltid en trång sektor för förband som har EOD-resur-

» PERSONAL I FÖRSVARSMAKTEN SOM ARBETAR MED AMMUNITIONSRÖJNING ÄR EN HÅRT BELASTAD GRUPP.

Torbjörn Persson, ställföreträdande regementschef

ser att rotera, säger Fredrik Ekelöf.

Vid den här tiden öppnade polisen också upp för att bombtekniker inte behövde vara polisutbildade och erbjöd samtidigt betydligt högre löner, vilket ledde till att Ing 2 tappade en del erfarna officerare och soldater dit – och en redan ansträngd personalsituation förvärrades. Dessa omständigheter gjorde att Ing 2 under ett och ett halvt år, fram till årsskiftet 2019, hade en paus från rotation utomlands.

– Det fanns helt enkelt inte mer personal att

▲ Fältarbetskolan ansvarar för utbildning och utveckling inom hela fältarbetsområdet i Försvarsmakten.

skicka. Det pågick också interna diskussioner kring vilka resurser som krävdes för att hålla ihop den här typen av förband. Vi behövde den här tiden på oss för att rekrytera upp nivåerna igen inom dessa kompetenser, säger Fredrik Ekelöf och tillägger:

– Där har vi verkligen de andra förbanden med EOD-förmåga att tacka, för de fick dra ett tyngre lass under den här perioden.

Under återtagandet lades mycket tid och kraft på att hitta ramarna som behövdes för att skapa en mer robust organisation. Det resulterade bland annat i att EOD-kompaniet åter blev en egen produktionsenhet med namnet EOD- och sökkompaniet. I kompaniet ingår också militär sökförmåga genom den avancerade sökplutonen.

– Vi skapade en avdelning som den 1 april i år blev EOD- och sökkompaniet. Det behövdes för att ha en stabil stomme som kan hålla ihop de här funktionerna. Vi behöver fortfarande tid på oss innan vi når en fungerande organisation, men under återtagandet har vi skapat ett kompani och i huvudsak fått de resurser som vi behöver, det är en viktig grund anser jag, säger Fredrik Ekelöf.

Från januari i år bidrar förbandet återigen till att bemanna EOD-grupper till insatsen i Mali. Dessa enheter tjänstgör i perioder om tre månader.

– Personalen går fortsatt hårt och vi har roterat med fyra grupper i år. Där någonstans ligger vi i numerär av grupper. Utbildningstiden är så pass lång inför att verka i dessa insatsområden så det kommer att ta

4 x fältarbeten

- Fältarbeten för rörlighet omfattar underhåll och byggnation av stråk, vägar och broar samt minspaning, minbrytning, minröjning, vissa former av ammunitionsröjning och röjning av hinder.
- Fördröjande fältarbeten omfattar spärrning, blockering, och förstöring av vägar, hamnar och flygfält samt minering av terräng och hinderarbeten.
- Fältarbeten för överlevnad omfattar skenmålsarbeten, maskeringsarbeten och signaturanpassning, befästningsarbeten samt vissa former av ammunitionsröjning.
- Övriga fältarbeten omfattar mark- och byggnadsarbeten, reparationsarbeten och campbyggnation.

Källa: Göta ingenjörregemente

lång tid innan vi är tillräcklig numerär för att Ing 2 ska kunna rotera till Mali över tiden. Vi är för få och behöver fler erfarna instruktörer som kan bidra till utbildning av ny personal, men tillväxten går långsamt, säger Fredrik Ekelöf.

UTE PÅ ÖVNINGS- och skjutfältet Ränneslätt träffar Officerstidningen fanjunkare Knut Nordling, specialistofficer och gruppchef på EOD- och sökkompaniet. Han är nyss hemkommen från en rotation och deltar nu i utbildningen av nya EOD-grupper. Två ammunitionsröjningsrobotar har placerats på marken och styrs nu över grusplanen.

– Robotförarna ska öva på robotkörning här ute i dag. Det är utbildning inför att de snart ska iväg till Mali. Robotarna är våra arbetshästar och vi använder oss av Robot 5, som är en lite större robot, och Robot 4, som är en mindre modell, säger Knut Nordling.

I likhet med många av sina kollegor har han gjort flera internationella insatser. Det har hittills blivit fem gånger för Nordlings del, och han är inställd på att snart åka tillbaka igen.

– Jag trivs väldigt bra på kompaniet. Det är en utmaning varje dag. Min tid som gruppchef går åt till att utbilda EOD-grupper på plutonen och att försöka hålla mig själv i trim om jag behöver åka till Mali igen i närtid, säger han.

En EOD-grupp kan vara mer eller mindre inriktad mot röjning av

konventionell ammunition (CMD) eller röjning av improviserad ammunition (IEDD). Med hänsyn till insatserna i Afghanistan och nu insatserna i Mali har Ing 2 varit tvungna att prioritera IEDD-verksamheten före CMD.

– Vår huvuduppgift är att tillse att förbandet i området har fri rörlighet. Vi ser till att enheter kan ta sig från punkt a till punkt b utan att bli hindrad av OXA (oexploderad ammunition, reds.anm) eller en IED som ligger i vägen, säger Knut Nordling.

PÅ ANDRA SIDAN grusplanen tronar ett brosystem upp sig på ett stridsvagnschassi. Det är krigsbro 8, ett av de senaste materielsystemen som tillförts till förbandet. Med systemet kan 26 meter bro läggas på några minuter, och framryckningen fortsätta direkt.

Ytterligare ett stenkast bort, i en skogsdunge, pågår konstruktion av MMB (Military Mabey Bridge), en logistikbro på 51,8 meter. Det är ett av momenten för elever vid Fältarbetskolan

Fredrik Ekelöf

Knut Nordling

• GÜ-kompaniet återinförde förra året plutonbefälskategorin bland de värnpliktiga. Även i år ska en ny grupp PB-elever bli uttagna.

→ som för tillfället läser en kurs i fackverk och förbindelser. Bron byggs maskinellt och tål laster upp till så kallad klass MLC70, vilket innebär att bron kan trafikerats av tunga stridsvagnar, berättar kadetten Oliver Olsson. Att lägga broar krävs rekognosering av markens beskaffenhet, något som eleverna genomförde veckan innan.

– Vi har gjort en broprojektering där vi undersökte markens beskaffenhet och andra delar som är viktiga vid byggnation av bron. Vi började bygga den igår, säger han, samtidigt som en hjullastare kör fram och tillbaka med balkar och sprintar som monteras in i de olika facken i konstruktionen.

– Bron är uppbyggd så att kraften går genom ramarna och man bygger på fack för fack, förklarar han.

Oliver Olsson påbörjade sin grundutbildning i Eksjö 2013 och fram till studierna var han anställd soldat som fältarbetsdykare på Ing 2. Ibland behöver nämligen rekognosering inför brobyggnation göras i vatten. Han läser femte terminen på officersprogrammet, OP, och är en av tre OP-kadetter som har sin verksamhetsförlagda utbildning i Eksjö. Fältarbetskolan är en del av Göta ingenjörregemente och ansvarar för

Ola Lindelöf

VI ÄR SVAGA VAD GÄLLER FAST BEMANNING OCH HAR VARIT TVUNGNA ATT HITTA NYA VÄGAR FÖR ATT BEDRIVA VÅR UTBILDNING.

Ola Lindelöf, utbildningschef på Fältarbetskolan

utbildning och utveckling inom hela fältarbetsområdet i Försvarmakten. Här utbildas de som läser officersprogrammet, specialistofficersutbildningen, SOU, reservofficersutbildning (ROU) och taktisk kurs armén. På skolan genomförs också ett stort antal yrkes- och befattningskurser, YBK. För att spara på personalresurser läser, sedan några år tillbaka, de olika elevkategorierna ofta samma kurser samtidigt.

– Vi är svaga vad gäller fast bemanning och har varit tvungna att hitta nya vägar för att bedriva vår utbildning. Vi har fått skapa ett utbildningssystem som gör att samtidigt som vi har YBK så genomför även de på OP och SOU samma kurs, men med olika målsättningar förstås, säger major Ola Lindelöf, utbildningschef på Fältarbetskolan.

En sak som bekymrar honom är kommande pensionsavgångar bland personalen. Av de 13 anställda på Fältarbetskolans utbildningsavdelning kommer flera att gå i pension de närmaste åren.

– Det kommer innebära en stor förlust kompetensmässigt när de för-

▲ Kadetten Oliver Olsson har just nu sin verksamhetsförlagda utbildning i Eksjö.

svinner, både för Försvarsmakten och för skolan. De sitter på en gigantisk erfarenhet. Här har man inte taktat med förmåner för att lyckas behålla dem efter pensionen, säger Ola Lindelöf, som samtidigt framhåller den positiva andan som han upplever just nu, både på förbandet och i organisationen.

– Vi vet att vi har ett ansträngt personalläge här, men vi märker av en skillnad i hur vi ser på framtiden mot tidigare. Det finns en tydlig pil åt vartåt vi ska, och det är framåt. Det var tur att riktningen kom nu, vi har ett antal år på oss att lyckas vända skeppet.

DET ANSTRÄNGDA PERSONALLÄGET på förbandet är något som återkommer i samtalen när Officerstidningen besöker garnisonen i Eksjö – i likhet med hur det ser ut på många andra organisationsenheter i Försvarsmakten. Av 250 befattningar för yrkesofficerare vid Ing 2 är drygt 50 vakanta i dagsläget, berättar den ställföreträdande regementschefen.

– Vårt dilemma är bristen på officerare. Vi har utmärkta förut-sättningar för att utbilda ingenjörförband här i Eksjö, men saknar officerare av olika skäl. I förbandsledningen upplever vi att löneläget begränsar våra möjligheter att rekrytera och, kanske än mer, behålla personal, säger Torbjörn Persson.

Uppfyllnaden sjunker därtill när personal är iväg på skolor, bemaningsuppdrag, föräldraledighet, tjänstledighet eller internationella insatser. Det gör att personalen som är kvar får dra ett tyngre lass när befattningar står vakanta

– På grund av vårt vakansläge används chefer oftare och mer. Det finns färre att dela bördan med. Eftersom vi bara finns här är vi efterfrågade i många övningar. Det i kombination med alla andra uppgifter, nationellt och internationellt, gör att arbetsbelastningen blir orimlig, säger regementsförvaltaren Christer Reimertz.

Både han och Torbjörn Persson är överens om att personalsituationen är en allvarlig begränsning. För att skapa en acceptabel arbetssituation för personalen och ge regementet en möjlighet att koncentrera sig på huvuduppgiften att organisera och utbilda Försvarsmaktens två ingenjörbataljoner krävs åtgärder.

– Inom regementet har vi sedan länge gjort de bortprioriteringar som kan göras, och lite därtill. Nu måste verkligen hela uppdrag och uppgifter tas bort, men det äger vi inte att besluta om själva, det är upp till högre chef, säger Torbjörn Persson.

→ Arbetsgrupp med fokus på att behålla personal

Personalläget på Göta ingenjörregemente, Ing 2, i Eksjö är ansträngt med 20 procentiga vakanser bland officerare – och många lämnar yrket i förtid. För att komma tillrätta med problemen med personalförsörjning startades förra året ett lokalt initiativ med fokus på att behålla personal.

Vi måste börja med att behålla den personal vi har. Rekrytering sköter sig själv om vi gör det på rätt sätt, men vi måste stoppa blödningen ut. Vi har under de senaste åren tappat mycket personal men ser nu förhoppningsvis en trend i att det vänder, säger regementsförvaltaren Christer Reimertz.

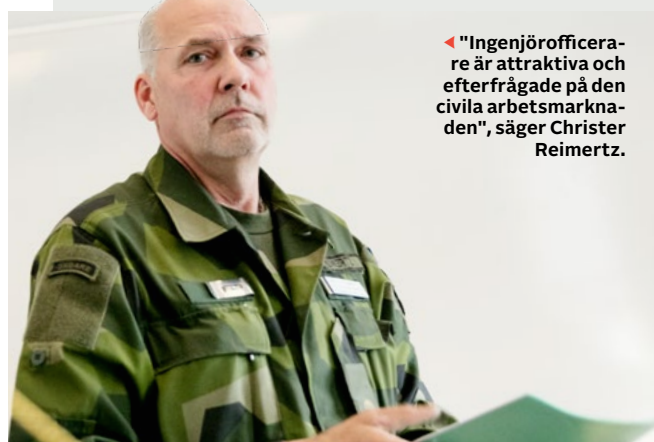
Han ingår i en arbetsgrupp som startade i augusti 2018 och vars uppgift är att arbeta med frågor som handlar om hur förbandet kan bli bättre på att attrahera och behålla militär personal.

– Gruppen har fungerat som ett öra mot organisationen vad gäller frågan kring vad som får en att känna arbetstillfredsställelse och vad som gör att arbetsplatsen upplevs som attraktiv, säger Christer Reimertz.

ARBETSGRUPPEN HAR GENOMFÖRT djupintervjuer med hälften av officerarna på ingenjörbataljonerna, likaså avgångssamtal med officerare som har slutat på förbandet. Gruppen har också gjort en analys av alla fritextsvar från Ing 2:s personal i Försvarsmaktens medarbetarundersökning, FM Vind, från 2018.

– Vi har analyserat innehållet, identifierat problemområden och formulerat förslag på åtgärder baserat på det som har kommit fram i intervjuerna och i FM Vind-underlaget, säger Christer Reimertz.

I problemkartläggningen finns områden som rör arbetsmiljö, lön och behov av en mer långsiktig karriärplanering. Efter sommaren presenterade gruppen sitt

◀ "Ingenjörofficerare är attraktiva och efterfrågade på den civila arbetsmarknaden", säger Christer Reimertz.

▲ "Arbetsgruppen har identifierat frågor och problem som vi har blundat för", säger Jonas Frohlund, ledamot i OF Eksjö.

→ arbete för regementschefen Michael Ginér och rekommenderade också förslag på prioriterade åtgärder.

– Regementschefen har i all väsentlighet fattat beslut om åtgärder som han har i sitt mandat, andra frågor ska han driva uppåt i organisationen och en del punkter på åtgärdslistan ska införas på sikt, säger Christer Reimertz.

Förbandet har också infört en ny rutin för löneöversyn, som numera sker inför befattningsbyten. Det innebär att samtidigt som beslut om ny befattning fattas beslutas också om lön ska vara oförändrad eller ändras. Just frågan kring lön är något som har återkommit

i arbetsgruppens arbete, och det har visat sig att det är av stor vikt att tydliggöra lönepolicyn så att varje medarbetare har kunskap om på vilka grunder lönen sätts och vad man kan göra för att påverka sin lön.

– Motiven till att man byter jobb är ofta möjligheten till att få en högre lön. Ingenjörofficerare är attraktiva och efterfrågade på den civila arbetsmarknaden. Vi tappar personal till polisen, kommuner, länsstyrelser, bygg- och åkeriföretag, säger Christer Reimertz.

Nya rutiner för avgångssamtal med officerare och soldater som slutar har också implementerats, där orsakerna ska omhändertas på ett bättre sätt lokalt.

I ARBETSGRUPPEN, VARS arbete fortsätter även framöver, finns representeranter från bland annat förbandsledningen, bataljonstaben och Officerförbundets lokala förening. Jonas Frohlund är ledamot i OF Eksjö:

– Jag tycker att gruppen jobbar på ett väldigt bra sätt med frågor som rör hur vi ska behålla och rekrytera personal. Den har identifierat frågor och problem som vi har blundat för, trots att problemen har varit kända. Alla är överens om att Försvarsmakten ska växa, men vakansläget bland officerare gör att det är ett problem. Vi behöver hitta lösningar, säger Jonas Frohlund.

Framöver ska arbetsgruppen genomföra ytterligare djupintervjuer, bland annat med officerare som Ing 2 har återrekryterat de senaste åren.

» VI TAPPAR PERSONAL TILL POLISEN, KOMMUNER, LÄNSSTYRELSE, BYGG- OCH ÅKERIFÖRETAG.

Christer Reimertz, regementsförvaltare

FÖRSVARBEREDNINGEN OM INGENJÖRFÖRMÅGA:

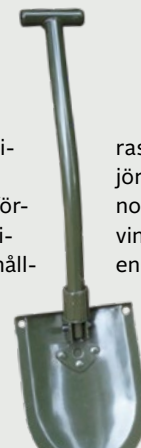
● I Försvarsberedningens rapport "Värnkraft" betonas behovet av ingenjörresurser i Försvarsmakten. Bland de prioriterade förmågorna hör minbrytning, förbindelser, fördröjande fältarbeten samt reparations-

tjänst. Det föreslås därför att dagens två ingenjörbataljoner omorganiseras och bildar stommen i ett antal nya ingenjörförband. Den föreslagna krigsorganisationen har behov av två divisionsingenjörbataljoner och ett

antal förbindelsekompanier, skriver beredningen.

Utöver dessa ingenjörförband föreslås att varje brigad organisatoriskt innehåller en ingenjörbataljon. För Gotland organiseras

ett ingenjörkompani. Ingenjölförmågan ska också återtas i norra Sverige. För att säkerställa vinterförmåga anser beredningen vidare att vissa ingenjör-, lednings- och underhållsförband ska grundutbildas i Norrland.

Ett tryggt skydd för allt som väntar på dig där hemma

If och Officersförbundet värnar om din trygghet. Både hemma och på bortaplan. Därför kan du försäkra dig själv, din familj och dina saker till förmånligt medlemspris.

Välj ett komplett skydd för ditt hem och din bil:

- Stor Hemförsäkring innehåller bland annat ett utökat reseskydd, hjälp vid id-stöld och generös ersättning för hemelektronik.
- Stor Bilförsäkring får högt betyg i Konsumenternas jämförelse med skadejour dygnet runt och trafikförsäkring utan självrisk.

Mer om dina medlemsförmåner hittar du på if.se/officersforbundet, eller ring oss på 0770-82 00 01 så berättar vi mer.

If i samarbete med

OFFICERSFÖRBUNDET

Nya militära hotbilder kräver civila kompetenser

Hoten från omvärlden blir alltmer komplexa och för att kunna möta de nya krigens krav måste Försvarsmakten locka till sig fler individer med civil högskolekompetens. Forskaren Joakim Dahlman har tittat närmare på hur det amerikanska försvaret lyckas attrahera civil spetskompetens genom status, utvecklingsmöjligheter och sociala förmåner.

Krig och konflikter handlar inte längre om enbart väpnade strider mellan två parter. Många av de hot som dagens nationer kan ställas inför har sin hemvist utanför militära organisationer, i civila eller paramilitära delar av samhället, och med ny teknik och inträdet i cybereran har konfliktkomplexiteten ökat markant. För att Sverige ska kunna möta och bekämpa dessa nya hot behöver Försvarsmakten knyta till sig fler individer med en bredare högskolekompetens än den som normalt återfinns inom den militära sfären.

Försvarsmakten präglas till största del av officerare som har gått den traditionella karriärvägen genom värnplikt och vidare mot yrkesofficer alternativt reservofficer. Utöver det erbjuds diverse karriärvägar i form av påbyggnadsutbildningar och specialiseringar under vägen. Först på senare tid har Försvarsmakten även erbjudit personer utan tidigare militär erfarenhet, men med akademisk examen, möjligheten att genom en upp till 18 månader lång utbildning utbilda sig till officer. Utbildningen går under namnet Sofu och riktar sig speciellt

till personer med minst 180 högskolepoäng inom något för Försvarsmakten relevant akademiskt område. Intagningen och behovet styrs av efterfrågan på kompetenser och tanken är att det redan vid inryckning ska finnas en plats i organisationen vid examen.

I DET HÄR skedet finns all anledning att rikta blickarna mot de delar av världen som redan har ett system där akademiker har en given plats i en försvarsmakt. I amerikanska Försvarsmakten har man sedan länge flera rekryterings- och utbildningsvägar och ett betydligt bredare utbildningssystem. Att jämföra svensk

och amerikansk utbildning är givetvis inte relevant ur alla aspekter, men det finns en särskild poäng med att titta närmare på akademiens roll i det amerikanska försvaret. Mot bakgrund av den svenska Försvarsmaktens problem med att rekrytera och behålla kompetens finns det anledning att studera vad det är som gör att en amerikansk dataingenjör, psykolog, apotekare, läkare eller präst väljer en militär karriär till förmån för en civil. I det amerikanska exemplet

finns det flera vägar till officersyrket där man antingen börjar sin militära bana som *enlisted* utan tidigare högre utbildning (motsvarande värnpliktig) alternativt som *commissioned officer* där man redan har minst en motsvarande kandidatexamen sedan innan. Därutöver erbjuds möjligheten att påbörja sin militära karriär med minst motsvarande 180 högskolepoäng som så kallad *direct commissioned officer*. Inom det senare är det heller inte ovanligt med doktorsexamen där personen också är aktiv forskare. Rekryteringen inom *direct commissioned officer*-spåret sker ofta genom att företrädare inom respektive utbildningsbakgrund i egenskap av aktiva officerare söker upp kollegor inom sin egen civila yrkeskår i syfte att rekrytera. Dessutom genomförs riktade kampanjer i samband med vetenskapliga konferenser, branschdagar eller rekryteringsstillfällen. I bakgrunden ligger hela tiden det kompetensbehov som Försvarsmakten har och som definieras på högre strategisk nivå. Inom vissa yrkesgrupper är behovet alltid stort, som exempelvis inom vårdrelaterade yrken, IT och bemanning.

EN STOR och i sammanhanget avgörande faktor för valet av yrkeskarriär är de förmåner, den status och de utvecklings-

möjligheter som finns inom den amerikanska Försvarsmakten, både under och efter avslutad karriär. Majoriteten av de aktiva officerarna har ett tydligt mål med sin karriär, dom vet att deras kunskaper som dom forskansat sig civilt kommer till nytta och man är också väl medveten om möjligheterna att vidareutbilda sig inom ramen för sin tjänst. Att en yrkeskarriär inom den amerikanska Försvarsmakten bland annat innebär perioder av insatser i olika delar av

» I AMERIKANSKA FÖRSVARSMAKTEN HAR MAN SEDAN LÄNGE FLERA REKRYTERINGS- OCH UTBILDNINGSVÄGAR OCH ETT BETYDLIGT BREDARE UTBILDNINGSSYSTEM. «

► Amerikanska officerare kan få två års betalda studier vid valfritt civilt universitet.

världen och tjänstgöring i treårscykler runt om i landet eller bland allierade länder utgör för det stora flertalet inget hinder mot bakgrund av de förmåner och den status som officersyrket medför. Givetvis finns konkurrens inom utbildningssystemet i USA och möjligheterna till högre utbildning och påbyggnader inom ramen för sin tjänst varierar mellan vapengrenarna. Det är exempelvis enklare att bedriva masterstudier eller doktorandstudier inom US Navy/Marines och US Air Force tack vare att man inom dessa vapengrenar har tillgång till specifika lärosäten. Inom US Army finns inget dedikerat lärosäte för dessa högre studier utan man skickar ett antal studenter till Naval Postgraduate School (NPS) eller Air Force Institute of Technology (AFT).

UTÖVER ATT SKICKA studenter till dessa olika lärosäten erbjuder man också möjligheten till två års betalda studier vid valfritt civilt universitet beroende på hur behovet av utbildning inom vissa områden ser ut och officerens önskemål. Detta belyser också ytterligare att kunskaper inom icke militära områden utgör en naturlig plats i den amerikanska Försvarsmakten.

Utöver de förmåner som officersyrket i USA innebär i form av utbildning, sjukvård, tand-

vård, förmånliga lån och rabatter erbjuds också möjligheten att efter 20 års aktiv tjänstgöring erhålla så kallade full retirement benefits. I praktiken innebär detta att många kan välja att pensionera sig redan i 40-årsåldern och sedan fortsätta en civil karriär inom sitt område med bibehållen pension. Väljer officeren att pensionera sig efter 20 år erhåller han/hon mellan 40 och 50 procent av sin högsta lön resten av livet.

Några faktorer sticker ut i det amerikanska systemet för commissioned och direct commissioned officers, däribland synen på akademien och på högre utbildning vilket ofta är väl förankrat bland ledarskapet där man tydligt ser nyttan med civila examen. Dessutom är nivån på de utbildningar som bedrivs på masters- och doktorandnivå vid exempelvis NPS eller AFT generellt mycket hög, vilket inte minst kan verifieras av de svenska officerare som genomgått det programmet. De studenter som erbjuds högre studier är också mycket väl motiverade och kvaliteten på exempelvis examensarbeten är oftast så bra att de direkt kan publiceras i någon vetenskaplig tidskrift. Motivationen hålls givetvis uppe av att man i de allra flesta fall har tydliga incitament för att utbilda sig och även

tydliga karriärvägar som är väl förankrade i förbandsverksamheten. Väl ute på förband är man heller oftast inte ensam om att ha högre utbildning utan även där finns den akademiska förståelsen och behovet - nyttan - i den operativa verksamheten.

FÖRTJÄNSTEN AV EN bredare acceptans för civil kompetens inom den svenska Försvarsmakten skulle vara stor. Inte minst genom ökade möjligheter att bemöta dagens potentiella hot och konflikter, vilket kräver att man tittar utanför de traditionella kunskapskällorna. En civilt välutbildad individ som senare i livet väljer officersyrket utgör inget hot eller problem för den svenska Försvarsmakten – dessa personer är en ren tillgång.

JOAKIM DAHLGREN

är medicine doktor och tidigare gästprofessor vid Naval Postgraduate School, Monterey, CA, USA. Han är också ordinarie ledamot i Kungliga Örlogsmannasällskapet (KÖMS).

Redaktör: Linda Sundgren

Mötet:
Robert Egnell

TEXT: Linda Sundgren
FOTO: Johan Alp

»
en

Vi ska bli högskola i världsklass»

Försvvarshögskolans nya rektor vill öka skolans internationalisering, skapa en mötesplats där militärt möter civilt och förse Försvvarsmakten med de bästa tänkbara officerarna. Samtidigt står **Robert Egnell** inför stora utmaningar, som ett underskott av officerskadetter och personal som inte alltid drar åt samma håll.

R

Robert Egnell tillträdde som rektor på Försvarshögskolan, FHS, den 1 april. Förordnandet är på sex år och så länge har han aldrig varit på en och samma arbetsplats förut. Gift med en diplomat har han flyttat mellan länder och tjänstgjort på lärosäten runt om i världen.

– Folk brukar säga att jag är så snäll som följer med min fru, men jag får oförtjänt mycket cred för det. För mig har varje flytt inneburit en spännande möjlighet att göra något nytt och även ett kliv uppåt på karriärstegen.

Och det har gått snabbt uppåt för Robert Egnell. Vid 44 års ålder är han professor i ledarskap och har forskat och undervisat i Dar el Salaam, Tanzania, vid King's college i London och på Georgetown University i Washington. Dessutom är han reservofficer och har gjort en utlandstjänst i Kosovo. De samlade erfarenheterna tar han nu med sig till Försvarshögskolan. Åren utomlands har gett honom en förståelse för att man kan se på frågor om säkerhet och försvar på olika sätt och att det kan finnas flera lösningar på ett och samma problem.

– När vi på FHS nu står inför en utvecklingsfas är det här bra att bära med sig. Genom att jag har rört på mig mycket har jag undvikit att bli en institution på mitt eget lärosäte. Jag är inte

fast i att man måste göra saker på ett visst sätt bara för att man alltid har gjort så.

FAKTA

Försvarshögskolan

Försvarshögskolan är en statlig högskola med militära och civila utbildningar och med verksamhet i Stockholm och Karlstad. Skolan grundades 1818 men fick högskolestatus först 2008. Sedan 2018 har FHS fullständiga examensrättigheter på forskarnivå.

ETT LÄROSÄTE EGNELL återkommer till flera gånger under intervjun är universitetet i Georgetown, Washington. Där arbetade han i ett säkerhetsstudiepro-

► Rektorn talar om officersutbildningssystemet och Försvarshögskolans identitet inför nyinryckta OP-kadetter på Karlberg.

gram som rankats som världsledande sex år i rad.

– På Georgetown har de ett kollegialt förhållningssätt till sina studenter och lärarnas approach är att ”Ni är stjärnor och kommer att gå långt.” Det finns inte ett spår av att studenterna ska vara tacksamma för att ha kommit in på utbildningen och få ta del av lärarnas tid. Studentinflytande blir på så vis en naturlig del av kvalitetsarbetet och lärandet var ett gemensamt utbyte av erfarenheter och reflektioner.

När Egnells företrädare på FHS, Romulo Enmark, påbörjade sitt rektorsuppdrag 2011 tog han över en verksamhet som skakades av nedläggningshot, svajig ekonomi och anklagelser om förskingrade forskarmedel. I dag är FHS en högskola med fullständiga examensrättigheter, ordning på ekonomin och stabilare institutioner.

– Romulo gjöt grunden och nu ska vi bygga slottet ovanpå, säger Egnell. Vårt existensberättigande är officersutbildningen och vi ska förse Försvarsmakten med bästa möjliga officerare. Men vi ska också skapa en tydlig profil för Försvarshögskolan och visa vad som skiljer våra utbildningar från dem på andra lärosäten.

Egnell nämner flera områden som bör ingå i Försvarshögskolans nya identitet, men det han vurmar för mest är att skapa en gemensam mötesplats. Han vill att FHS ska bli en plattform där studenter, kadetter och forskare med olika bakgrund och inriktning kan mötas och berika varandra. Civilt ska möta militärt. Det svenska ska möta det interna-

Robert Egnell

Ålder: 44 år.

Familj: Gift med Ditte Egnell som är chef på Afrikas horngruppen på UD. Tre pojkar 9, 11 och 13 år gamla.

Aktuell: Tillträdde som rektor vid Försvarshögskolan den 1 april i år.

Bakgrund: Värnplikten vid I 4 i Linköping, gymnasielärostudier vid Uppsala universitet. Reservofficersutbildning på OHS i Kvarn, insats i Kosovo (KSO1), disputerad vid institutionen för krigsstudier vid King's college i London, gästprofessor vid Georgetown University i Washington, assisterande lektor vid universitetet i Dar el Salaam, Tanzania. Förste forskare vid Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI). Författare.

Intressen: Sjunger gärna klassiskt, både i kör och som solist. Älskar idrott och spelar gärna tennis, åker längdskidor och löptränar.

▲ Robert Egnell tillträdde som rektor på Försvarshögskolan, FHS, den 1 april.

» VÅRT EXISTENSBERÄTTIGANDE ÄR OFFICERSUTBILDNINGEN OCH VI SKA FÖRSE FÖRSVARSMAKTEN MED BÄSTA MÖJLIGA OFFICERARE.

tionella. Praktik ska möta akademien. Ett befintligt exempel på den här typen av möten är att studenterna på FHS civila statsvetarprogram är med under övningen Combined joint staff exercise (CJSE), som är obligatorisk för alla officerare på det högre officersprogrammet (HOP)

– Du kan ju tänka dig vad det betyder för en 23-årig statsvetarstudent att delta i en ledningsövning och få möjligheten att göra en morgondragning för en bister finsk general – och äga situationen. Lika viktigt är det för våra officerare att upptäcka vad de civila studenterna och forskarna kan bidra med i förståelsen av deras verksamhet.

I MÖTET MELLAN militärt och civilt ser Robert Egnell stora möjligheter för FHS att inta en ledande position i universitetsvärlden. Totalförsvaret ska återuppbas på ny tappning och

► Samordningsmöte om kursen ledarskap 1 inom ramen för officersprogrammet. Kadetten Caroline Odhner tillsammans med Robert Egnell.

→ enligt Egnell finns det inget lärosäte som tagit det forskningsområdet till sig.

– Försvarshögskolan står med ena benet i det civila och det andra i det militära och vi måste sluta att se det som ett problem och istället omfamna det faktum att vi lever i två världar. Vi ska ha ett högt anseende inom totalförsvarssektorn men också i den akademiska världen.

Och målen är högt satta.

– För tio år sedan fnös man åt oss och ifrågasatte om vi ens var en högskola eller om vi fuskat till oss den titeln. I dag har vår statsvetenskapliga utbildning de högsta intagningspoängen i landet och vi slår lärosäten som Stockholm, Lund och Uppsala. Vi ska bli en

högskola i världsklass.

Att Robert Egnell brinner för sina visioner märks tydligt när han pratar om FHS potential och utvecklingsmöjligheter. Men han medger att det också finns stora utmaningar längs vägen. En sådan är att få med all FHS personal i kommande förändringar.

– Jag märker att de flesta reagerar positivt när jag presenterar mina idéer. Och det gäller tack och lov både militär och civil personal vilket ger mig råg i ryggen. Sedan är vi inte alltid överens om vilka förändringar som behöver göras för att nå målen, säger han.

EN FRÅGA SOM historiskt sett delat skolans personal i olika läger är den akademisering av officersyrket som genomförts under senare år. Enligt Egnell var den förändringen nödvändig.

– Dagens officerare kommer att ställas inför betydligt mer komplexa och svårbedömda hotbilder än tidigare med gråzoner, cyberhot, hybridkrigföring och påverkansoperationer. Dels handlar det om att snabbt kunna analysera komplexa situationer och fatta kloka och avvägda beslut. Dels ger den akademiska utbildningen officerskåren en ökad förmåga att med vetenskapliga metoder reflektera över och utveckla sin egen verksamhet, något som blir helt avgörande i en snabbt föränderlig säkerhetspolitisk kontext med galopperande teknisk utveckling.

Men alla delar inte hans åsikt.

– Det finns fortfarande de som tycker att officersutbildningen ska vara

» **JAG MÄRKER ATT DE FLESTA REAGERAR POSITIVT NÄR JAG PRESENTERAR MINA IDÉER.**

► Robert Egnell tillsammans med Johan Brorson, chef för programledningen, officersprogrammet.

en renodlad praktisk utbildning. Å andra sidan finns även de som tycker att FHS ska bli en civil högskola som alla andra. Det viktiga för mig är att peka ut och tydligt förklara den riktning vi har valt och att försöka skapa en gemensam identitet och ömsesidig respekt mellan olika personalkategorier. Om vi ska kunna utveckla skolan som vi vill måste vi alla samarbeta.

Robert Egnell säger att både han och den övriga högskoleledningen är lyhörd för den kritik som förts fram från förband och internt om att officersprogrammet blivit alltför akademiskt på bekostnad av praktiska officersfärdigheter.

– Vi håller på att utveckla den delen av officersprogrammet som är förlagd till Försvarmaktens skolor. Men ingen kommer att vara fullärd plutonchef när de lämnar OP och så har det heller aldrig varit. OP är ingen befattningsutbildning utan ska lägga grunden för en hel karriär i Försvarmakten.

EN ANNAN UTMANING som Robert Egnell står inför är personalförsörjningen av officerare. Officersprogrammet har dragits med studentunderskott i flera år och trots rekryteringsinsatser och återinförandet av värnplikten går det trögt.

– Enligt våra prognoser hjälper det inte ens om vi skulle ha 12 000 värnpliktiga, vi skulle förmodligen inte kunna rekrytera tillräckligt många studenter till OP ändå. Det talas om att vi behöver ta in mellan 300 och 350 studenter på OP inom en snar framtid men det lär bli svårt. Vi har just lyckats kravla oss upp till 200.

Och det kommer att bli ännu sämre innan det kan vända.

– De närmaste åren kommer antalet officerare i Försvarmakten fortsätta att minska på grund av stora pensionsavgångar. Det kommer inte att spela någon roll vad vi gör, vi kommer aldrig att kunna utbilda ikapp just det glappet.

För att lösa officersbristen måste Försvarmakten och Försvarshögskolan arbeta tillsammans och tänka nytt, säger Egnell. Han vill utöka antalet studenter i snabbspåret Sofu, men också att FM ska ge sitt godkännande för att starta upp ett direktspår till OP för gymnasieungdomar utan värnplikt.

– Tanken är att nå en betydligt bredare målgrupp genom att rekrytera direkt från gymnasiet. Genom ett militärt basår på mellan sex och tolv månader innan studierna på OP skulle de få grundläggande militära färdigheter med inriktning mot officersyrket.

CLP
SYSTEM AB

VAPENVÅRD

BREAK FREE®

RENGÖR

SMÖRJER

SKYDDAR

CLP System AB
Ritarslingan 5
S-187 66 Täby

At your service!
Telefon: 08 - 732 44 05
E-mail: info@clp.se
Internet: www.clp.se

RÖS • EMP • HPM

- Avlyssningssäkra mötesrum
- RÖS, EMP, HPM-rum för datasäkerhet med kontorsmiljö
- Skärmingsmaterial för egenmontage: Dörrar, fönster, absorbenter, ferriter, filter, packningar, skärmväv
- Skärmade lådor/skåp för RÖS, EMP, HPM-skydd
- Nyckelfärdiga dämpade mätthallar
- Förstärkare TWT och Solid state för radar, motmedel, kommunikation mm

Picture shows Shielded Container with ETS-Lindgren AWD-60 Door.

HELSINGBORG
Box 13060, 250 13 Helsingborg
042-23 50 60
STOCKHOLM
Centralvägen 3, 171 68 Solna
0727-23 50 60

– for all your
**EMC, Thermal &
Sealing Solutions**

Jolex AB, +46 8 570 22985
mail@jolex.se, www.jolex.se

RÖS-skyddat säkerhetsskåp

för servrar i skalskyddsklass SS1/ EMP

Säkerhets-
klass
SSF3492!

Säkerhetsskåpet har utvecklats av KAMIC tillsammans med Gunnebo på uppdrag av försvaret. Skåpet är en säkerhetsinvestering för att skydda viktig information på servrar m.m. från intrång. Välkommen att kontakta oss för mer information.

KAMIC INSTALLATION • 054 - 57 01 20 • www.kamicemc.se
GUNNEBO NORDIC AB • 010- 209 51 00 • www.gunnebo.se

Lika!

Eller olika...

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler lika olika kollegor!

Är du en av dem?
– Hör av dig!

Milso AB | 08 - 672 07 80 | info@milso.se | www.milso.se

Medlemmen:

Sebastian Winther,

Kapten, Ing 2 i Eksjö, som läser högre officersprogrammet (HOP)

Sebastian Winther är en av de första att läsa hela den nya officersutbildningen. Han tycker att grund- och fortsättningsutbildning hänger ihop men är kritisk till att Försvarsmaktens nekar officerare att ta med sina familjer till studieorten.

TEXT: Linda Sundgren

»Det känns som att gå in i en återhämtningsfas«

Hur är det att vara tillbaka i skolbänken igen efter nio år på förband?

– Det känns som att gå in i en återhämtningsfas. Den höga belastning som vi har på Ing 2, och i resten av Försvarsmakten, har nästan blivit vardag och man är van att arbeta under hög stress. Att börja läsa igen och bara få fokusera på sig själv och sina studier känns otroligt lyxigt.

Tycker du att officersprogrammet (OP), tiden på förbandet och det du läser nu hänger ihop?

– Ja, i alla fall gör utbildningsstegen det och det högre officersprogrammet, HOP, känns som en naturlig fortsättning på det vi läste på OP. Det man gjort däremellan har man mer distans till. Under utbildningarna används många teoretiska begrepp som kan vara svåra att koppla till den dagliga verksamheten på förbandet, beroende på var man är och på vilken nivå man tjänstgör. Utbildningen är mer akademisk och syftar till, som jag uppfattar det, att skapa en större förståelse för hur Försvarsmakten och för-

svarspolitiken fungerar och hur de hänger ihop med varandra. Men om vi backar till officersprogrammet var det mer praktiskt inriktade studier.

Hur har du löst boendet i Stockholm?

– Jag sökte bostad genom MHS-stiftelsen som förbandet betalar för. Men något som är väldigt dåligt är att Försvarsmakten vill strypa möjligheten för den som studerar att ta med sig familjen. Det är särskilt märkligt med tanke på att FM samtidigt vill sänka medelåldern på HOP och att man

ska läsa den när man är strax över 30, en ålder då de flesta har småbarn. Att vara borta från familjen i två års tid är en stor oppoffring och det är nog många som kommer att välja att avstå från att läsa vidare på grund av det.

Vad tror du att du kommer att göra när du är klar med HOP om två år?

– Med den förhållandevis korta tid jag haft mellan OP och HOP är jag inte färdig på förbandet ännu. Jag förväntar mig att återvända till Ing 2 för att skapa en bredare bas att stå på.

Foto: Tommy Jansson

Ur Officerstidningen nr5-2019

»Undermålig personalhantering driver bort personal«

”Vi behöver inse att förbandens undermåliga personalhantering driver bort personal från ett jobb som de annars hade kunnat frodas i”, skriver insändarskrivbenten ”Taktisk”, apropå Malin Smiths debattinlägg i förra numret av Officerstidningen.

När framsidan till det förra numret av Officerstidningen publicerades på Twitter var det en sak som direkt fångade mitt intresse. Nämligen rubriken; ”Debatt: Dåligt ledarskap driver bort personal från försvarsmakten”. Just ledarskap är något jag kontinuerligt återkommer till i inlägg på de olika plattformarna, oftast ledarskap kopplat till det typiska militära vilket oftast innebär ledarskap under strid. Bland däremot, återkommer jag till det dagliga ledarskapet som sker varje dag ute på förbanden. Det ledarskap (och chefskap) som behöver hantera förvaltning, arbetsrätt och personaltjänst. Det är just det ledarskapet som debattinlägget berör.

FÖRFATTAREN TILL ARTIKELN är kapten Smith som tjänstgör vid Försvarsmaktens HR-centrum. En placering som sannolikt innebär en kvalificerad inblick i hur personalen hanteras ute i organisationen. Det som beskrivs i inlägget är händelser jag känner igen från olika förband och som drabbar samtliga personalkategorier. I stort handlar artikeln om hur chefer på

olika sätt genom sitt agerande trycker personal ut ur organisationen. Det handlar bland annat om utebliven utbildning med hänvisning till att individen är för gammal/ung, personal på insats som blir omplacerade på hemmaförbandet utan vetskap och personal som inte blir befordrade för att de inte kan lösa en tvåårs-kommendering med hänsyn till familjelivet.

”Försvarsmakten behöver på allvar ta tag i ledarskapsproblemen. Vi dunkar varandra i ryggen för att vi har så bra ledarskap, men varför låter vi då riktigt dåliga chefer jobba kvar som just chefer”, frågar sig kapten Malin Smith i texten.

Nu finns det två (2) sidor av myntet, och det exempel som anges är sannolikt färgade av personen som upplever sig utsatt för en felaktig behandling. En chef kan med hänsyn till personalläget känna sig tvingad till att omplacera en individ till ny befattning för att det är där individen behövs. Samtidigt visar exemplen i texten på undermålig kommunikation mellan chefen och den underställda. Om en person anses vara lämplig och ha rätt kompetens för en utbildning ska inte åldern ligga individen i fatet.

”Med rådande läge har vi definitivt inte råd med chefer som bryter mot bestämmelser, far med osanning, åldersdiskriminerar, tydligt favoriserar eller trycker ner sina yngre officerskollegor”, skriver hon.

DET ÄR HÄR kapten Smith kommer till själva kärnan vilket vi som organisation behöver hantera. Nämligen varför vi tillåter chefer fortsätta verka i chefsrollen när det framkommer att de ljugar för eller vilseleder sin personal? Varför straffas personal för att de föll mellan stolarna när befälssystemen ändrades? Och varför fortsätter förband envisas med att köra med taktiken ”take it or leave it” mot ny personal när de uttrycker missnöje med en placering? Är det verkligen bättre att ta två (2) vakanser istället för en (1)? Försvarsmakten har uppmärksammat att det behövs fler officerare för att klara verksamheten nu och

» Varför fortsätter förband envisas med att köra med taktiken 'take it or leave it' mot ny personal när de uttrycker missnöje med en placering? «

Skriv en insändare!

Maximal längd för en insändare är 3 500 tecken. Vi förbehåller oss rätten att redigera och korta texterna. Det är möjligt att vara anonym, men redaktionen måste veta vem du är. Skicka din insändare till info@officersforbundet.se.

flera år framöver, framförallt med hänvisning till pensionsavgångar.

Det är kanske inte så värst märkligt att yngre officerare lämnar om de inte upplever att de utvecklas inom sitt kompetensområde på grund av sin ålder, eller för att det inte är deras "tur än".

Försvarsmaktens fyrkantighet i allmänhet, och förbandens oförmåga att omhänderta personalen i synnerhet, skapar en situation där kadetter inte ens tar anställning på sina förband för att de varken får en tjänst som motsvarar deras kompetensområde eller för den delen lyckas få en tydlig plan för vad som ska hända under de närmsta åren. Andra lämnar några år in i tjänstgöringen för att de tröttnar på löften som aldrig infrias eller att chefer underlåter sig att åtgärda arbetsmiljöproblem.

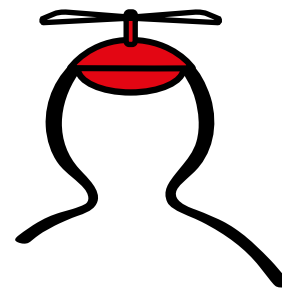
JAG TYCKER ATT det är ett viktigt debattinlägg för att lyfta fram ett vanligt förekommande problemområde ute bland förbanden. Situationer där personalen behandlas felaktigt vilket i det långa loppet påverkar hela organisationen. Vi kan inte enbart skylla på lönebilden eller att det är normalt med den här rörligheten bland yngre människor. Vi behöver även inse att förbandens undermåliga personalthantering driver bort personal från ett jobb som de annars hade kunnat frodas i.

Jag hoppas att fler följer kapten Smiths exempel och vädrar det de upplever ute i verksamheten. ●

Taktisk
Anställd i Försvarsmakten med intresse för ledarskap, fysiskt stridsvärde och personlig utrustning. Twittrar och bloggar under namnet "Taktisk". Detta inlägg publicerades på www.taktisk.se den 6 september 2019.

Försvarsmakten har erbjudits möjlighet att bemöta kritiken som framkom i debattinlägget i Officerstidningen nr 5/2019, men har avböjt att kommentera.

Knäpp!

Eller nytänkande...

Milso erbjuder Teknik-, Lednings- & IT-tjänster inom försvarsområdet. Våra uppdrag handlar om allt från Gripen, helikoptrar och telekrig till stridsfordon och materiel för markarenan.

Vi har plats för fler nytänkande kollegor!

Är du en av dem?
– Hör av dig!

Milso
Man in the loop solutions

Milso AB | 08 - 672 07 80 | info@milso.se | www.milso.se

Ökade värnpliktskullar kräver mer resurser

O VERBEFÄLHAVARE MICAEL BYDÉN samlade i slutet av sommaren Försvarsmaktens chefer till seminarium om förändringsområden och vad som krävs internt för att tillväxa in i målbild FM 2025. Det visade sig vara såväl utmärkt tajming som rätt fokus med tanke på det budgetbesked regeringen med samarbetspartier lämnade den 30 augusti: Det militära försvaret tillförs fem miljarder kronor år 2022 och ytterligare fem miljarder årligen under den resterande försvarsinriktningsperioden, i enlighet med Försvarsberedningens förslag. Det är naturligtvis ett mycket välkommet besked, historiskt rentav, och inledningen på en ny fas i svensk försvarspolitik.

FÖR FÖRSVARSMAKTEN, MARINERAD i fredsrationellitet och tilltvingad välutvecklad förmåga att fördela underskott, krävs nu genomgripande förändringar. Det handlar bland annat om chefsroller som inte sällan utvecklats utifrån förvaltningsmässiga utgångspunkter snarare än militära, förändrat tankesätt och attityd, mandat till regional och lokal nivå och förändrade arbetssätt och processer. Tillväxt kan vara svårare än neddragningar, i synnerhet om man har tränat på det sistnämnda i flera decennier.

Nu är det upp till bevis: Myndigheten ska förvalta tillskotten väl och bli farligare för en angripare. ÖB ska också lyckas gå balansgång i kommunikationen och på en och samma gång få den politiska nivån att känna att man gjorde rätt, att man kan känna förtroende för Försvarsmaktens hantering och att det krävs mer resurser än vad som nu är överenskommet. Över tid, betydligt mer. FOI konstaterade till exempel nyligen att om Försvarsmakten i perioden fram till år 2025 i ett första steg ska uppnå en uppfylld FM Org 16 för att därefter växa mot den operativa förmåga som erfordras enligt

perspektivstudien (FM 35) bör anslaget optimalt uppgå till mer än 90 miljarder kronor år 2025.*

MEN ATT FÖRSVARSMAKTEN får pengatillskott är inte allt och det räcker inte med att myndighetens medarbetare kopplar om till tillväxtläge. När Försvarsberedningens tidigare ordförande, Björn von Sydow (S), presenterade totalförsvarsrapporten i december 2017 sade han att det handlar om en samhällsreform. Det har han helt rätt i och reformen måste bli verklighet om målen ska kunna uppnås. Politiken kan inte luta sig tillbaka och tänka att allt nu är upp till Försvarsmakten eftersom produktionsförutsättningarna många gånger avgörs utanför den egna verksamheten. Det rör sig om allt från stödjande myndigheters

» Politiken kan inte luta sig tillbaka och tänka att allt nu är upp till Försvarsmakten eftersom produktionsförutsättningarna många gånger avgörs utanför den egna verksamheten.«

begränsningar, kreativa politiska beslut som innebär att göra mer för samma peng, försvarsindustrins möjligheter att leverera till friktioner och fördröjningar genom överklaganden.

ETT EXEMPEL PÅ bristande politiskt ansvarstagande för att helheten ska gå ihop, är hanteringen av Rekryteringsmyndigheten i statsbudgeten för nästa år. Rekryteringsmyndighetens budgetunderlag för 2020–2022 tog bland annat upp ökade mönstringsvolymerna och förslag på finansiering för att möta dessa – inklusive tydlig konsekvensbeskrivning vid utebliven resursförstärkning. Det vann inte gehör i finansdepartementet. Om inte detta rättas till i vårändringsbudgeten i april 2020, kommer myndigheten inte kunna mönstra det antal individer Försvarsmakten planerar för. Ökningen försenas eller uteblir. Ett annat exempel är infrastruktur. Tillväxten på Gotland kan med fördel utgöra studiecirkelmateriell i lokala, regionala och nationella politiska församlingar och alla utfästelser, lockrop och ekonomiska beräkningar vad gäller militära nyetableringar bör nagelfaras med tillståndprocesser i bakhuvudet. ●

* FOI Memo: 6827 Försvarsbeslutet 2020
– Resurser i förhållande till ambition

Annika Nordgren Christensen

Annika Nordgren Christensen har en bakgrund i svensk försvarspolitik. De senaste tio åren har hon varit fristående försvarspolitisk expert i eget företag.

RAPPORT:

Tidigare Must-chefen om underrättelsehotet

➔ ETT 15-TAL LÄNDER bedriver underrättelsein hämtning mot Sverige i dag, enligt Säkerhetspolisen.

Stefan Kristiansson, tidigare chef för den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten, Must, har på uppdrag av tankesmedjan Frivärld analyserat den förändrade hotbilden mot Sverige och hur underrättelsehotet ser ut i dag. I den nyutkomna rapporten "Underrättelsehotet mot Sverige", som bygger på öppna källor, beskriver Kristiansson hur främst tre länder, Ryssland, Iran och Kina,

bedriver ett allt mer aggressivt spioneri mot Sverige.

– Underrättelsehotet är inte något hypotetiskt framtidsscenario, det pågår här och nu, säger Kristiansson.

Han berättar om rapportens innehåll i avsnitt 61 av den säkerhetspolitiska podcasten "Podd72", som görs av Patrik Oksanen, politisk redaktör på Hudiksvalls tidning.

Rapporten "Underrättelsehotet mot Sverige" finns att läsa på Frivärlds webbplats och seminariet, där den presenterades, finns att se i efterhand på SVT Forum. ●

Vad äter man egentligen som sjöman i flottan?

I början av september besökte Mauri "Mustiga Mauri" Hermundsson, som ligger bakom den populära Youtube-kanalen "Uppdrag: Mat", Fjärde sjöstridsflottiljen. Han följde med ut till sjöss för att testa maten ombord på stödfartyget HMS Trossö och minröjningsfartyget HMS Ven. "Det blev ett dygn där Mauri förutom att få äta god mat fick lära sig mer om livet till sjöss i flottan", skriver flottiljen på sociala medier. Under besöket hann Mauri äta frukost, lunch under förhöjd beredskap och en trerättersmiddag. Vid den sistnämnda måltiden bjöds det bland annat på toast skagen ("En populär rätt här ombord", enligt HMS Trossös kock) och hallonsorbet med limezest ("En riktig stridsmoralhöjare"). Under lunchen bjöds det på boeuf bourguignon ur plastlådor vid besättningsens drabbningsplatser. Hittills har klippet fått över 670 000 visningar.

INSTAGRAM:

livbataljonen Efter att ha tjtat i 30 år om en stridshinderbana i stan tröttnade Chefen Livbataljon

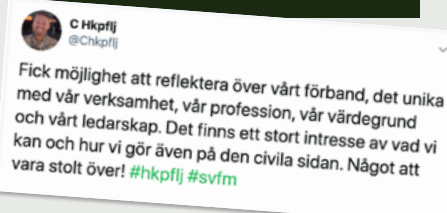
Annorlunda hinderbana på Gröna lund

● "Efter en natt under bar himmel och några få timmars sömn, så gick morgonens marsch mot djurgården och mer specifikt gröna lund. Där genomfördes en annorlunda stridshinderbana i form av lustiga huset. Detta var det sista övningsmomentet för årets gruppfälttävlan och därefter inleddes snabbmarsch mot kasern", skriver Livbataljonen på Livgardet på Instagram.

LYSSNINGSTIPS:

Entreprenördriv Magnus Johansson & Tomas Tränkner

● Helikopterflottiljens chef, överste Jonas Nellsjö, har gästat podcasten "Entreprenördriv". I avsnittet pratar han om militärt ledarskap, vad som krävs för att få effekt och hur man skapar trovärdig militär förmåga.

Gradbeteckningshumor

● Det nya tjänstegradssystemet har genererat en rad olika humoristiska inlägg på Instagram. Kontot "Signalismer" var först ut för arméns del, och därefter kom "Ubåtsjaktofficer_som_fan" och lanserade nya grader för marinen, däribland den viktiga "cocktailofficer".

»FRAMFÖRALLT SÅ ÄR DET JU VIKTIGT FÖR SVERIGE. SEN HAR JAG ALLTID TRIVTS INOM FÖRSVARSMAKTEN. HÄR JOBBAR VÄLDIGT MÅNGA DUKTIGA MÄNNISKOR OCH DET ÄR ETT OMVÄXLANDE JOBB SOM BJUDER PÅ OLIKA MILJÖER, TEMPOVÄXLINGAR OCH SPÄNNANDE UTMANINGAR«

Det säger Jan Björklund, före detta partiledare för Liberalerna, i en artikel på Försvarsmaktens webbplats. Efter 25 år inom politiken återvänder Björklund nu till Försvarsmakten som reservofficer. I september deltog han i en kurs vid Uppsala garnison.

Medlemsstatistik, 30/9 2019

Officerare	6 678
Specialistofficerare.....	2 148
Soldater och sjömän.....	4 442
Övriga	356
Studenter.....	547
Summa.....	14 171

Foto: Jonas Helmersson/Försvarsmakten

Lönerna

Ny löneöverenskommelse ger utökade löne-medel för 2019

Försvarsmakten och Officersförbundet har kommit överens om att mer pengar än tidigare beslutat kommer att avsättas vid lönerevisionen 2019.

FÖRBUNDET SER DET som positivt att Försvarsmakten nu tydligare signalerar att myndigheten insett vikten av skäliga lönenivåer. Samtidigt måste arbetet fortsätta med en relevant lönespridning och en generell höjning av militär

personals löneläge.

Det nya beslutet innebär att lägsta-lön från och med 1 oktober kommer att vara 20 000 kronor för GSS och för OF/SO 26 000 kronor. Utöver detta tillförs ytterligare pengar till följdjusteringar utifrån de nya lägsta-lönerna.

– Den nya löneöverenskommelsen är i sig bra - all uppvärdering av de militära yrkena är positiv. Efter förhandlingar med Försvarsmakten enades vi om mer pengar till förbanden för att justera löner-na för de som är anställda för att tillse en relevant lönespridning, men också justering av lägsta-lönerna, säger Lars Fresker, förbundsordförande.

Just behovet av relevanta justeringar av befintlig personals löne-

nivåer ser Officersförbundet som oerhört viktigt i kommande löne-arbete, både i de lokala förhand-lingarna i årets rals och inför kommande avtalsrörelse 2020.

SÅHÄRSKRIVER FÖRSVARSMAKTEN själva om detta i sitt beslut:

”Försvarsmakten tillskjuter ytterligare medel till följdjusteringar föranledda av ökningen till lägst 26 000 kr (OF/SO) i syfte att uppnå en ändamålsenlig löne-spridning mellan arbetstagarna efter lönerevisionen relativt före.

Syftet med följdjusteringarna är att möjliggöra ett fortsatt arbe-te med en ändamålsenlig löne-spridning mellan arbetstagarna efter lönerevisionen relativt före. Detta behov torde vara större ju närmare 26 000 kr en lön ligger, och därefter klinga av i takt med att skillnaden mellan 26 000 kr och befintlig lön ökar. Följdjus-teringar bör ej tillämpas på indi-vider med löner överstigande 35 000 kr”.

– Det här är ett steg på vägen, men långt ifrån tillräckligt. FM:s viktigaste fråga är att behålla den fantastiska kompetensen som finns. Om erfarna officerare och soldater känner sig ikapp- eller omsprungna lönemässigt kommer missnöjet att öka. FM har inte råd att förlora en endaste erfaren medarbetare i onödan, avslutar Lars Fresker. ●

Juristförsäkring - bra komplement till din grupp-försäkring

Vet du egentligen vad som gäller om du flyttar ihop, gifter dig, startar företag eller hamnar i en tvist? Juridik kan vara knivigt. Därför kan nu Offi-cersförbundet i samarbete med Folksam erbjuda en specifik juristförsäkring som ger en bra täckning

för alla de juridiska frågor som kan dyka upp i privatlivet. Försäkringen är ett bra komplement till den grupp-försäkring du också kan teckna genom ditt medlemskap.

Med Juristförsäkringen får du bland annat 15 timmars juridisk rådgivning per år.

Försäkringen innehåller även rättsskydd, Må-bra-rådgivning och hjälp vid ID-stöld. Du får

även tillgång till en rad avtal för allehan-da situationer som du fritt kan ladda ner. Kostnaden för försäkringen är 30 kronor per månad.

Har du inte redan fått det så kommer du som medlem att de närmaste dagarna få ett brev från Folksam med mer information om juristförsäkringen.

Håll utkik i brevlådan. Du kan också läsa mer på folksam.se/officersforbundet.

Utveckla dina kunskaper och stötta våra medlemmar.

Officersförbundets kansli söker ombudsman med inriktning mot förenings- och medlemsstöd för tidsbegränsad anställning på 1–2 år.

Vi erbjuder nu en unik möjlighet för dig med fackligt intresse att ytterligare utveckla dina kunskaper om Officersförbundets arbete och roll samt Försvarsmakten och närstående myndigheter. Som ombudsman kommer du att delta i kansliets beredning av ärenden, alltifrån den individuella medlemmens frågor kring exempelvis lön, arbetstid och arbetsmiljö – till frågor som berör nationell försvarspolitik i både stort och smått.

Efter tiden hos oss kommer du att ha en tung merit att addera till ditt CV, och samtidigt ha varit med i det viktiga arbetet att bevaka och förbättra anställningsvillkoren för våra medlemmar.

Dina arbetsuppgifter blir att tillsammans med de andra ombudsmännen ge råd och stöd till Officersföreningarna, enskilda medlemmar samt att utbilda förtroendevalda.

Du som söker ska ha:

→ Ett starkt engagemang för Officersförbundets medlemmar

→ En förmåga att pedagogiskt förklara och utbilda i avtal och regler

Du som söker bör ha:

→ Erfarenhet från fackligt arbete

→ Varit elev vid någon av Officersförbundets kurser

För att lyckas med jobbet måste du vara intresserad av att arbeta med att hjälpa och stötta andra och att dela med dig av dina kunskaper. Att uttrycka sig väl i tal och skrift är en förutsättning för arbetet.

Vi är idag 14 anställda på kansliet och har våra lokaler på Sturegatan 15 i Stockholm.

Tillträde snarast efter överenskommelse. Anställningen är tidsbegränsad som längst i två år. Du har möjlighet att vara tjänstledig från din ordinarie anställning i Försvarsmakten eller närstående myndighet.

Vi har viss möjlighet att hjälpa till med boende.

Ytterligare upplysningar om tjänsten lämnas av förbundsdirektör Peter Löfvendahl. Facklig representant är Conny Jansson, SACO-föreningen. Båda nås på telefon 08-440 83 30, Peter nås även på telefon 070-580 51 07.

Vi vill ha din ansökan snarast, dock senast 31 oktober. Tillsättning av anställningen kan ske under ansökningstiden.

Ansökan skickar du till kansliet@officersforbundet.se eller
Officersförbundet
Box 5338
102 47 STOCKHOLM

Porträttet

Officersförbundet är ingenting utan alla som engagerar sig lite extra och arbetar för våra medlemmars intressen. Med "porträttet" vill vi låta er lära känna dessa människor, vilka de är, och vad som får dem att engagera sig.

Med sina 22 år som lokalföreningsordförande är Leif Edström förmodligen förbundets mest erfarna förtroendevalda.

Gammal är äldst

Leif Edström, förvaltare vid flottiljstaben på F 21 i Luleå, har arbetat i Forsvarsmakten i 36 år. I 22 av dessa har han även hållit i ordförandeklubban för den lokala officersföreningen.

Text: Fredrik Hultgren Foto: Simon Eliasson

Det sägs att fundamentet för den svenska demokratin är föreningslivet och det ideella engagemanget. Att den sammanhållning som skapas i idrottsföreningar, båtklubbar och bostadsrättsföreningar, är själva kittet som håller ihop vårt samhälle. I så fall borde Leif Edström få någon form av demokratimedalj. Utöver att ha suttit som ordförande för OF F 21 i 22 år, är han även ordförande i Svenska husbilklubben, sitter i styrelsen för Folkets hus, för samfälligheten där han bor och är revisor i den lokala hamnföreningen. För att nämna några av hans engagemang.

– Engagemanget har jag nog i mitt DNA. Pappa satt som ordförande i Salf (numera Ledarna) i Norrbotten och även mamma var djupt engagerad i föreningslivet. Numera är

även dottern SACO-representant på sin arbetsplats, så det verkar gå i arv, säger Leif med ett skratt.

LEIF EDSTRÖM GJORDE värnplikten 1981 som flygmekaniker på F 21. Officersutbildningen fick han på dåvarande Flygvapnets Officershögskola i Halmstad. Sedan officersexamen 1984 har han varit sitt hemmaförband trogen. Från början som klargöringsledare till att så småningom hamna som kompanichef. Sedan 2007 arbetar han på flottiljstaben, i dag som planeringsansvarig för flygverksamheten.

– Jag har ansvar för att samordna all flygverksamhet med andra berörda instanser. Alla civila och militära aktörer som på ett eller annat sätt påverkar eller påverkas av vår verksamhet.

Det är även Leifs uppgift att hålla i trådarna under flyguppvisningar och internationella övningar, något som många gånger tagit honom långt bortom F 21:s grindar. En imponerande samling kepsar med förbandsemblen från en lång rad länder står uppstadade i bokhyllan bakom skrivbordet och vittnar om en hel del resande i tjänsten.

– Jag kom tillbaka häromdagen från Schweiz och en flyguppvisning vi deltog i där. Som planeringsansvarig följer

man med, så är det bara. Men det är kul, ett bra avbrott i den dagliga lunken.

DET FACKLIGA ENGAGEMANGET har alltid funnits där. Redan som ung servitör på Pite Havsbad engagerade han sig i det lokala hotell- och restaurangfacket. Väl inom det militära föll det sig naturligt med de fackliga frågorna.

– Jag var alltid engagerad, men på den lilla nivån. Främst handlade det om renodlade flygteknikerfrågor. Så småningom blev jag arbetsplatsombud och när Officersförbundet bildades genom sammanslagningen av de då två militära fackförbunden blev jag invald i styrelsen.

I februari 1997 lyckades hans fackliga kollegor övertala en inte helt bekväm Leif att ta över ordförandeskapet i OF F 21.

– Jag lovade dem att sitta i en kongressperiod, fyra år. Mer var jag inte beredd att ge det här. Nu är jag inne på mitt 22:a år som ordförande, säger han, skrattar och skakar på huvudet.

I takt med att uppdraget växte, vidgade sig även de fackliga frågorna. Och han insåg snart att för att nå framgång och få respekt, gällde det att ha koll.

– Det är en jäkla fördel att vara påläst. Jag läser alla avtal utan och innan. Oftast vinner jag då också eventuella diskussioner som uppstår. Sedan är det också mycket lättare att känna en trygghet i att kunna ta saker lite mer informellt om du har stenkoll på det formella.

ATT LEIF HAR koll, såväl formellt som informellt, råder inga tvivel om. Bara under den korta intervjun sticker två högre chefer in huvudet genom den öppna dörren till hans kontor, slår sig ner på besöksstolen några minuter och stämmer av ett par arbetsrättsliga ärenden de är osäkra på. Leif lyssnar koncentrerat, funderar en sekund och levererar sedan mer eller mindre ordagrann information om vad som står i de avtal som berör de respektive ärendena. Men även tips på hur man går vidare på smidigaste sätt.

– Förr i tiden var det mer fyrkantigt. Nu är det mer otvunget. Jag upplever inte att det blivit hårdare mellan fack och arbetsgivare. Ofta tycker vi ju egentligen lika och har samma mål, men vi kan ha lite olika synpunkter på hur vi når dit.

Leif menar att den trygge chefen tar med arbetstagarorganisationerna tidigt i processerna, och kan därigenom fatta bättre underbyggda beslut. Den osäkre chefen ser facket som en fiende.

– Här i Luleå kör vi ”fika med chefen” minst en gång i månaden. Då träffas vi fackliga företrädare med flottiljchefen eller ställföreträdaren och pratar över en kaffe. Förutsättningslöst och protokollfritt. Har vi inget att säga om det fackliga pratar vi fotboll eller semesterplaner. Har man käkat bullar ihop och snackat skit så kommer även den formella biten att fungera bättre, resonerar han.

Men det är också viktigt att hålla isär sina roller, även om det naturligtvis ibland kan vara svårt, både för fackliga representanter och arbetsgivarsidan, menar Leif.

– Till exempel har ju nästan alla flottiljchefer som passerat här sedan jag tillträdde varit hos mig även som med-

lemmar. Nästa dag ska man sitta på varsin sida ett förhandlingsbord. En symbolisk, men ändå viktig handling är att jag är nogga med att byta namnbricka när jag är formellt facklig.

En lokalförening med samma ordförande i 22 år. Finns det inte risk att det blir lite bekvämt, att inget förändras eller utvecklas?

– Jag brukar säga åt de andra att de måste säga ifrån om de upplever att jag tappat stinget. Det får inte bli stelt och man får inte bli hemmablind. Men här har vi en engagerad styrelse med en bra blandning av folk. För att lyckas med det är det viktigt att hela styrelsen också känner sig engagerad. Hos oss har vi gjort så att alla styrelsemedlemmar har specifika områden som de ansvarar för särskilt. Då känner alla att de har något att bidra med, att styrelsearbetet inte bara blir något man sitter av. Sedan har vi haft en bra valberedning som lyckats värva bra folk, med en bra mix av personer och yrkesmässiga bakgrunder.

Att få medlemmar att engagera sig i det fackliga arbetet, är ofta något som beskrivs som ett problem. Hur har ni lyckats så bra?

– Jag tror att folk generellt har ett större engagemang för det som är de fackliga frågorna än de ibland själva inser. Titta på mig, jag hade inte en tanke på att bli ordförande för lokalföreningen, nu har jag suttit här sedan 1997.

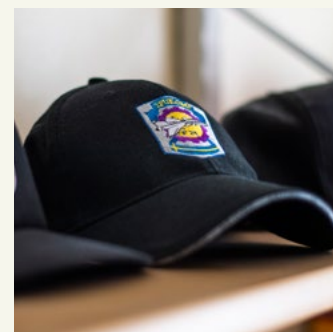
Leif jämför det fackliga engagemanget med värnplikten som en väg in till de militära yrkena.

– Många av oss som gjorde lumpen förr hade inte en tanke på officersyrket, men när vi kom i kontakt med det och fick uppleva det förstod vi hur bra och viktigt det var. Lite är det samma sak med det fackliga arbetet, säger han. ●

» Jag lovade dem att sitta i en kongressperiod, fyra år. Mer var jag inte beredd att ge det här.«

Leif i diskussion med kollegan Patrik Larsson

Leif Edström,

Ålder: 59 år

Fackliga uppdrag: rdförande i OF F 21 sedan 22 år.

Bakgrund i korthet: Officersexamen 1984, sedan dess i diverse befattningar på F 21.

Familj: Fru och två barn.

Bor: Rosvik utanför Luleå.

På fritiden: Semesterar med husbilen.

OFFICERSFÖRBUNDET

Fråga förbundet

Här publicerar vi frågor som ni medlemmar har ställt till våra ombudsmän, där vi tror att svaren kan ha intresse för fler än frågeställaren.

Har du en fråga?

Maila våra experter:

kansliet@officersforbundet.se

Foto: Försvarmakten

Ny arbetsplats - ny lokalförening?

Jag har flyttat och börjat arbeta på ett nytt förband. Behöver jag avsluta medlemskapet i min nuvarande lokala officersförening och ansöka om medlemskap i den lokalförening som är verksam på mitt nya förband?

Då lokalföreningarna är kopplade till vilket förband du jobbar på så kommer din lokalföreningstillhörighet att ändras. Detta sker dock automatiskt OM du anger det nya förbandet som arbetsplats på din medlemsida. Logga in på Mina sidor på officersförbundet.se med hjälp av mobilt BankID. Klicka på "uppdatera mina uppgifter" och ange vilket förband du arbetar på. När du ändå är inne, passa på

att kontrollera dina övriga medlemsuppgifter. Kanske har lönen eller din grad ändrats, och har vi rätt kontaktuppgifter?

Carina Viklund, medlemservice

Funkar inte att ändra lön på Mina sidor!

Jag har fått ny lön sedan jag först registrerade mitt medlemskap i Officersförbundet. När jag nu loggar in på Mina sidor på er webbplats för att ändra detta händer inget. Vad är det för fel på ert system?

När du ändrar just löneinformationen på Mina sidor på officersförbundet.

se dröjer det tyvärr till nästkom-

mande dag innan ändringen slår igenom i systemet, vilket kan vara anledningen till att du upplever att det inte fungerar. Om du går in och ändrar lön, logga då in igen dagen efter och kontrollera att det blivit rätt. Kvarstår problemet så kontakta kansliet via mejl, kansliet@officersforbundet.se.

Carina Viklund, medlemservice

Hur mycket semester kan jag spara?

Jag planerar en längre ledighet och resa nästa år. Kan jag spara det mesta av min semester i år och i stället ta ut dessa semesterdagar tillsammans med nästa års semester?

Beroende på hur gammal du är skiftar antalet semesterdagar. Till och med 29 års ålder har du 28 semesterdagar, från 30 år har du 31 dagar och från att du fyller 40 år har du 35. Arbetsgivaren är skyldig att lägga ut fyra veckors sammanhängande semester till dig mellan juni-augusti, det vill säga 20 semesterdagar. Övriga dagar kan du spara till nästkommande

»Arbetsgivaren är skyldig att lägga ut fyra veckors sammanhängande semester till dig mellan juni-augusti.«

år. Dock finns ett tak om totalt 30 dagar för denna "semesterbank" att ta med sig in i nästa års semesterperiod. Dagar utöver de 30 betalas i stället ut som lön. Som parantes kan tilläggas att semestern numera formellt räknas i timmar och inte i dagar, men tiden är densamma.

Elina Meyer, ombudsman

Civilanställd och medlem i Officersförbundet, går det?

Hej, jag har nyligen lämnat min anställning i Försvarmakten och tagit ett civilt jobb. Kan jag vara kvar som medlem i Officersförbundet?

Nej, det kan du egentligen inte. Officersförbundet organiserar anställd militär personal i Försvarmakten och närliggande myndigheter. Vi är avtalspart gentemot Försvarmyndigheterna och har förhandlingsrätt och kunskap specifikt på områden som rör våra militära medlemmar. Skulle du exempelvis hamna i konflikt med din arbetsgivare på den civila arbetsplatsen kan du inte få det stöd av Officersförbundet som du kan tillgodoräkna dig som militärt anställd. Bäst är att gå med i ett fackförbund som representerar din nya civila yrkeskategori, och som finns representerat på din nya arbetsplats.

Fredrik Norén, ombudsman

Kansliet:

Förbundsdirektör

Peter Löfvendahl
Arbete: 08-440 83 56
Mobil: 070-580 51 07
peter.lofvendahl@officersforbundet.se

Administrativt ansvarig:

Marie Eriksson

Ombudsmän:

Patrik Larsson, Conny Jansson,
Mikael Boox, Mikael Kenttälä,
Fredrik Norén, Elina Meyer

Medlems- och försäkringservice:

Carina Viklund

Förhandlingschef:

Susanne Nyberg

Kommunikationschef:

Fredrik Hultgren

Kommunikatör:

Jennie Timgren

Officersförbundets

förtroendevalda revisorer:

Jonas Holmgren, Hampe Klein

Adress:

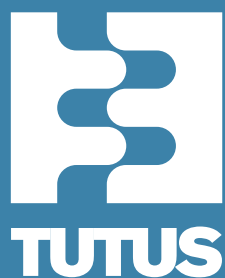
Officersförbundet
Box 5338 102 47 Stockholm

Telefon: 08-440 83 30

Fax: 08-440 83 40

E-post:

kansliet@officersforbundet.se

I nationens tjänst.

För skydd av hemliga och sekretessbelagda uppgifter.

VPN och brand-
väggar

Säker krypterad
smartphone

Kryptering av filer
och kataloger

Svensk säkerhetsteknologi, godkänd på nivån Restricted.

+46 8 551 102 30, info@tutus.se, www.tutus.se

B Posttidning

Avs: Officersförbundet
Box 5338, 102 47 Stockholm

NÄR NÅGOT SAKNAS **VIKTIGT**

INVID ZONEN

Kom in på vår webbsajt och ta del av vår stöd

Aktiviteter och stöd för anhöriga
och personal på internationell insats.
Vi har avtal med Försvarsmakten.

www.invidzonen.se

